

E 32

Institut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije

Gozdno gojitveni elaborat na osnovi
gozdnih tipov za

R e v i r N a n o s

Gozdno gospodarstvo Postojna

1 9 6 2

INSTITUT ZA GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO
SLOVENIJE V LJUBLJANI

1 9 6 2

GOZDNO GOJITVENI ELABORAT NA OSNOVI
GOZDNIH TIPOV ZA

REVIR N A N O S

GOZDNO GOSPODARSTVO POSTOJNA

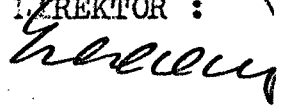
LJUBLJANA, junija 1962

UREDIL:

/Dr.ing.Vlado TREGUBOV/

DIREKTOR :

/Ing. Bogdan ŽAGAR/

STAMPED HEADLINE

STAMPED HEADLINE

*Elc 32
(+ 2 worth)*

STAMPED FOOTLINE

STAMPED FOOTLINE

Handwritten signature

STAMPED FOOTLINE

STAMPED FOOTLINE

GOZDNO GOJITVENI ELABORAT NA OSNOVI GOZDNIH TIPOV

ZA

REVIR NANOS

K A Z A L O

I.	U V O D	Dr.ing.V.Tregubov	str. 1
II.	ANALIZA KLIME	Dr. V. Manohin	" 3
III.	TLA V REVIRJIH		
	LOGATEC-HRUŠICA-NANOS	Prof.dr.B.Vovk	" 22
IV.	EKOLOŠKE ZNAČILNOSTI GOZDNIH TIPOV	Dr.ing.V.Tregubov	" 30
V.	FITOCENOLOŠKE TABELE NOVIH GOZDNIH TIPOV	Dr.ing. V.Tregubov	" 36
VI.	TABELARNI OPIS GOZDNIH TIPOV	Dr.ing.V.Tregubov	" 37
VII.	PREDLOGI ZA GOSPODARSKO UREDITEV IN NAVODILA ZA GOZDNO-GOJITVENE UKREPE	Dr.ing.V.Tregubov	" 54
VIII.	IZKAZ POVRŠIN GOZDNIH TIPOV PO ODSEKIH	Dr.ing.V.Tregubov	" 62
IX.	PRILOGE - KARTE		

U V O D

Revir Nanos meri 1126 ha. Gledan v celoti ima obliko trapeza. Pri tem imata daljši stranici smer NOO-SEE, severo-vzhodna stran, ki meji z revirjem Hrušica, je precej kratka, dočim je nasprotna ob grebenu Nanosa skoraj dvakrat daljša.

Po geografski legi se drži revir neenotne planote Hrušice s tipičnom kraškim reliefom na krednem apnencu. Grobo gledano zavzema revir Nanos po svoji dolžini veliko dolino, katero zajema nekako povprek po sredini. Od severo vzhodne meje, ki je tudi meja z revirjem Hrušica in kjer je najvišji vrh Medvešek /913 m/, je teren nagnjen proti dnu doline. To blago nagnjeno pobočje jugo-zapadne lege obsega oddelke 1, 2, 9 in večji del oddelka 3. V isti smeri proti jugo-zahodu sledi globoka dolina /odd. 8 in 9/ z najnižji točko ok. 650 m. Dalje proti jugo-zahodu je strmo pobočje Nanosa, ki sega do vrhov: Štefanov vrh 1114 m, Vočji vrh in Bukovca /1250 m/, ki so ob jugo-zahodni meji, a to so oddelki 4,5, 6, 7, 11 in 12.

Regionalna klima, značilna za to področje, je opisana v članku prof.dr. Mančina. Tam je priložena tudi padavinska karta, iz katere se vidi, da imamo na vsem zahodnem Dinarskem grebenu, torej od Snežnika do Trnovskega gozda dva jasna padavinska maksimuma, enega na južnem pobočju Snežnika Gomance /okrog 3000 mm letno/ in drugega med Nanosom in Črnim Vrhom, oziroma na valoviti Hrušički planoti /Hrušica-Podkraj-Črni vrh/, ki je pokrita z gozdom. Na planoti so naslednje povprečne letne padavine: Hrušica 2163 mm, Podkraj 2282 mm in Črni Vrh 2455 mm, dočim je v dolini Bukovje manj padavin, kar je zelo pomembno za značaj gozdne vegetacije.

Glede na to, da zavzema revir Nanos veliko dolino, odprto vlažnim južnim vetrovom in da je tu pobočje Nanosa, ki igra vlogo važne prepreke v katero udarjajo vlažni vetrovi. Zato je prav to pobočje izredno vlažno in lahko z gotovostjo trdimo, da je tam lokalna klima najvlažnejša na vsem širšem področju Nanos - Hrušica. Taki južni morski vetrovi prinašajo vlažen topel zrak, ki se v višinah ohlajuje in povzroča, prav na pobočju Nanosa-Bukovca pogoste megle, zlasti ob koncu poletja in jeseni.

V tej zoni s takimi ostrmi vplivi je tudi temperaturni režim zelo nestabilen, zlasti jeseni in pozimi, ker je vse odvisno od smeri vetra. Najbolj nevarne za gozdno drevje so nagle temperaturne inverzije, ki jih povzroča menjanje smeri omenjenih vetrov. Tako lahko pozimi pri nagli menjavi mrzlega in toplega vetra zapade težak, moker, južen sneg ali pa nastopi še hujša posledica - poledica - žled. Tak led lomi s svojo težo veje in vrhove ter povzroča veliko škode. Na gozdni planoti Hrušica - Podkraj - Nanos sta zabeležena pravzaprav samo dva poletna meseca, ko zagotovo ni mraza, oziroma je brez slane. To je zaradi tega, ker se po temperaturnih inverzijah temperature včasih

znatno znižajo, celo pod ničlo. Zaradi takih pojavov smo večkrat pričeli, da pozen mraz v maju, pa celo v juniju povzroča zmrzovanje listaja pri bukvi ali pa zmrzovanje mladih poganjkov pri jelki in celo pri smreki, ki je navadno bolj odporna. To smo videli v letu 1961. V takih primerih igra mikrorelief važno vlogo : n.pr. odprta, celo majhna kotlina ima že značaj mrazišča, zlasti v višjih legah, in bo lahko tam temperatura padla pod ničlo in povzročila škodo na mladih drevesih, dočim bodo ostali okolni griči ali pa visoka drevesa, ki imajo vrhove izven mrazišča, nepoškodovani. Vse to igra važno vlogo na razvrstitev gozdnih tipov in na njihov razvoj.

Vpliv regionalne klime je zelo povoljen na razvoj gozda, vkljub temu, da je matična podlaga zelo kamnita in propustna. Vlaga se torej ne zadržuje, ohranjena je predvsem z gozdnim vegetacijskim pokrovom, za čigar obstoj je potrebno precej enako razporejenih padavin, kar je prav primer na tem področju.

Temu elaboratu je priložena karta gozdnih tipov v merilu 1 : 10.000. Izdelana je bila poleti 1961 pod vodstvom V. Tregubova, sodelavci pa so bili : tovariši M. Zupančič, I. Puncer in M. Lipoglavšek. Gozdni tipi so bili predhodno določeni in jih je preučil dr.ing.V. Tregubov. Istega leta so bila izvedena tudi pedološka raziskovanja pod vodstvom prof.dr.Bogdana Vovka, ter določanje talnih tipov in drugih pedogenetskih procesov na terenu.

Vsa ta dela so bila na terenu zaključena leta 1961.

II. ANALIZA KLIME

ANALIZA KLIME V OBMOČJU: PODKRAJ-HRUŠICA-BUKOVJE-ČRNI VRH NAD IDRIJO-
RAVNIK NA NANOSU Z OZIROM NA KLIMO V OBMOČJU SNEŽNIKA

Iz omenjenega območja je precej meteoroloških postaj 4. reda t. j. takih postaj, kjer se opazujejo le padavine, a ni niti ene postaje, kjer se opazuje še temperatura in drugi meteorološki elementi. Iz časov Avstroogrške monarhije so nepopolni podatki za temperaturo za Podkraj za dobo 1901-1910, za novejšo dobo /1951-1960/ pa za bližnjo postajo Planina pri Rakeku. Iz primerjave temperaturnih podatkov za ti dve dobi s podatki za Ljubljano, ki razpolaga s 110-letno opazovalno dobo, se vidi, da je bilo razdobje 1901-1910 v zimski dobi občutno hladnejše od razdobja 1951-1960, a v primerjavi s 100-letnim povprečjem 1851-1950 je bilo v januarju 10-letnega razdobja 1901-1910 nekoliko prehladno, v decembru pa pretoplo, v ostalih mesecih ni bistvene razlike. Omeniti je treba, da topla polovica leta t. j. čas od aprila do oktobra, ne kaže kakih bistvenih kolebanj v teku 110-letnega razdobja. Hladna polovica leta, zlasti pa december, pa kaže, v nasprotju s tem, neprestano dokaj močno nihanje iz desetletja v desetletje in je bil v zadnjem desetletju /1951-1960/ december ekstremno topel.

Glede padavin /po Ljubljanskih podatkih / doba 1901-1910 v splošnem ustreza celotnemu razdobju 1851-1950, z izjemo seveda absolutnih kolebanj mesečnih količin padavin, a doba 1951-1960 je nekoliko presuha in sicer na račun pozno jesenskih in zgodnje zimskih mesecev. V nasprotju s to ugotovitvijo kažejo podatki za Podkraj večje letne količine padavin v razdobju 1951-1960 kakor v razdobju 1901-1910 in sicer v razmerju 2282 : 1753. To nesoglasje z Ljubljanskimi podatki je težko zagovarjati, kajti postaja Gomance, ki leži na južnem pobočju Snežnika, ne kaže naraščanja padavin v desetletju 1951-1960 v primeri z desetletjem 1901-1910. Če bi bilo povečanje padavin v Podkraju v desetletju 1951-1960 posledica prepogostega južnega vremena, ki se zrcali v otoplitvi zim, potem bi morala postaja Gomance dobiti še večje povečanje padavin kakor Podkraj, česar ne opazimo. Iz tega moremo domnevati, da je razlika v padavinah v Podkraju v obeh dobah prej posledica netočnega, morda celo malomarnega merjenja v dobi 1901-1910, kakor dejanskega povečanja padavin v zadnjem desetletju, vendar tudi presežnečenje ni izključeno.

Zadnje desetletje /1951-1960/ naj bo za našo analizo izhodišče, kajti večji del merodajnih postaj ima podatke le za to desetletje. Na osnovi Ljubljanskih podatkov moremo pričakovati, da se padavinski režim zadnjega desetletja dosti ne razlikuje od padavinskega režima stoletne opazovalne dobe 1851-1950.

Ako naneseemo podatke za padavine zadnjega desetletja za postaje Črni vrh nad Idrijo, Podkraj, Ravnik na Nanosu, Bukovje, Hrušica, Planina pri Rakeku, Podcerkev pod Snežnikom, Debeli Kamen /ob jugozahodnem pobočju Javornikov/ in Gomance /južno od Snežnika/ opazimo, da je maksimum padavin koncentriran ob južnem oziroma jugozahodnem pobočju Snežnika, a sekundarni maksimum v bližini Črnega vrha /verjetno ob področju "Krekovše", a za ta kraj ni podatkov/. V zaledju Snežnika, /t.j. severno od Snežnika/, Javornikov in vmes med področjem Nanos-Hrušica-Javorniki je padavin najmanj. Zato se more pojav vlažnih gozdov v območju planote Hrušica v smeri proti Črnemu vrhu in Krekovšem tolmačiti z učinkom sekundarnega padavinskega maksima v tem okolišu.

Temperaturne pogoje tega območja moremo oceniti po podatkih za Podkraj za dobo 1901-1910, če upoštevamo, na osnovi podatkov za Ljubljano ustrezne spremembe temperature v novejši dobi. Kakor sem že omenil v uvodu, so bili januarji v dobi 1901-1910 nekoliko hladnejši od januarjev celotne 100-letne dobe, a decembri toplejši. V primerjavi z Ljubljano so zimski povprečki v Podkraju v dobi 1901-1910 višji in to vkljub bistveno večji nadmorski višini Podkraja. To /t.j. toplejše zime v območju Podkraja/ se tolmači z vztrajnimi inverzijami v zimski dobi, kajti v nasprotnem primeru bi bilo kolebanje zimskih mesečnih povprečkov v Ljubljani manjše kot v Podkraju, dejansko pa opazimo obratni pojav. Tako kaže primerjava najvišjih in najnižjih mesečnih povprečkov tega desetletja, da je v Ljubljani kolebanje povprečkov poletnih mesecev bistveno manjše kot v Podkraju, v zimskih mesecih pa je z izjemo januarja nekoliko j močnejše. Enaka primerjava Ljubljana s Planino pri Rakeku, Podcerkvijo in Gomancami v najnovejšem desetletju /1951-1960/ kaže, da so kolebanja povprečkov le v maju in septembru v Ljubljani dosti močnejša, sicer pa bistvene razlike ni, oziroma razlike leže v mejah slučajnosti. Ker se poletna temperatura v teku desetletij ni dosti spremenila moremo smatrati, da se območje Podkraja odlakuje tudi v dolgi opazovalni dobi po zelo neenakomernem poletju, ki poteka iz leta v leto povsem različno. - To se zrcali v že omenjenem nenavadno velikem kolebanju temperaturnih povprečkov poletnih mesecev. Morda je to tudi eden iz faktorjev, ki učinkuje na floro omenjenega območja !

O temperaturnih ekstremih, oziroma v absolutnem kolebanju temperature v področju Podkraja moremo soditi po terminskih ekstremih /kajti podatkov za absolutne ekstreme nimamo/, ki so seveda milejši od absolutnih, zlasti minimi v topli polovici leta. - V topli polovici leta namreč sije sonce že dobri dve uri pred 7 uro zjutraj in so zato terminski minimi bistveno višji od absolutnih. Tako moremo z vso gotovostjo trditi, da terminskemu minimu v maju 1909, ki je znašal $1,4^{\circ}\text{C}$ ustreza negativni absolutni minimum. Verjetno je, da tudi terminskemu minimumu v maju leta 1902, ki je znašal $2,5^{\circ}\text{C}$, kakor tudi terminskemu minimumu v maju 1904 / $2,4^{\circ}\text{C}$ / ustreza negativni temperaturni absolutni minimum, a vsekakor mraz, oziroma slana na travnatih tleh. Podobno velja

za septembrski temperaturni minimum 1.1904 /1.5°C/, kateremu prav gotovo ustreza negativni absolutni minimum. Iz tega preotrivanja je razvidno, da nastojpajo negativne temperature v okolišu Podkrajja, ravnotako, kakor v ostali kontinentalni Sloveniji v času od septembra do maja. Ker je na postaji Planina pri Rakeku bil zabeležen negativni absolutni minimum tudi v juniju /leta 1955 - 0.3°C/ in avgustu /leta 1952-0.4°C/, moremo pričakovati, da tudi v področju Podkrajja včasih nastopa mraz celo v poletnih mesecih. Na osnovi podobnosti poteka absolutnih minimov v Podkrajju in v Ljubljani, moremo pričakovati, da se tudi zimski absolutni minimi kolikor toliko ujemajo, zato moramo računati, da tudi v področju Podkrajja pada zimska temperatura v hčih zimah do 30°C pod ničlo.

O absolutnih maksimih /sooč po terminskih ekstremih / sklepamo, da tisti niso dosti nižji, vkljub večji nadmorski višini od onih v Ljubljani - tako je znašal terminski avgustovski ekstrem leta 1905 v Podkrajju 33.2°C, a v Ljubljani absolutni ekstrem 36.3°C, kar je le za 3°C več. - Če upoštevamo, da je terminski maksimum normalno nižji od absolutnega za kako stopinjo ali dve, vidimo, da zna biti v območju Podkrajja ravno tako vroče kot v nižinah. V zimski dobi niso absolutni maksimi v področju Podkrajja višji kakor v Ljubljani, in to deloma zaradi večje nadmorske višine, deloma pa zaradi učinka ogrevajočega fena, ki se pojavlja v Ljubljani in drugih nižinskih področjih pri jugo-zahodnih vetrovih. Pač pa je treba računati z večjo nestabilnostjo zimske temperature v območju Podkrajja in to zaradi manjkajočih dovolj debelih slojev inverzije. Zaradi istega razloga je prehod temperature čez ničlo pozimi v območju Podkrajja bistveno pogostnejši, kakor v območju Ljubljane in v nižjih legah sploh. Vendar je vse območje od Snežnika do Podkrajja znano, kot območje nestabilne zimske temperature v primeri s Slovenijo, ki leži severno /severo-vzhodno/ od Postojne.

Karakteristika klime po Langovi metodi, ki je po novejših ugotovitvah, za Slovenijo boljša od Thornthwaitove, daje sledeče podatke :

$K = \frac{P}{\sum_{t > 0} t : 12}$, K = klimatski indeks, P = letna količina padavin, / t > 00/ = vsota povprečnih mesečnih temperatur, ki so nad nič stopinj. Podkraj : $K = \frac{1753}{102,0 : 12} = 206,2$.

Če upeljemo za padavine zanesljivejšo vrednost iz desetletja 1951-1960, a za temperaturo nekoliko višjo vrednost, soglasno otoplitvi zim, dobimo : $K = \frac{2282}{9,0} = 253,3$.

Obe vrednosti ležita daleč v območju superhumidne klime, ki ustreza "močvirju ali Krasu", kajti skala klimatskih indeksov je naslednja :

K	Klima
0 do 20	puščave
20 " 40	polpuščave
40 " 60	stepe in savane
60 " 100	grmovje in nizki gozd
100 " 160	visoki gozd in pragozd
nad 160	močvirje ali Kras.

Za primerjavo lahko navedemo, da znaša Langov indeks za Ljubljano za dobo 1851-1950 okoli 150 /t.j. visoki gozd/, za dobo 1951-1960 le okrog 136, za Beograd okrog 57 /t.j. v območju step/ Planina pri Rakeku daje $K = \frac{1929}{9,1} = 212$, Podcerkev $K = \frac{1582}{8,3} = 191$, Gomance $K = \frac{2928}{7,0} = 418$, Debeli Kamen $K = \frac{1903}{9} = 211$,

Če vzamemo, da znaša vsota pozitivnih povprečnih mesečnih temperatur deljeno z 12 na postajah, kjer ni podatkov za temperaturo 9, kar je gotovo nekoliko previsoka vrednost, potem dobimo Langov indeks, ki ne bo nikakor previsok, marveč prej prenizek, kajti povprečna letna temperatura bo v teh krajih prej nižja, kakor višja od 9°C. Tedaj imamo : Črni vrh $K = \frac{2455}{9} = 273$, Hrušica $K = \frac{2163}{9} = 240$, Bukovje $K = \frac{1783}{9} = 198$, Ravnik $K = \frac{1905}{9} = 212$, že omenjeni Debeli Kamen $K = \frac{1903}{9} = 211$. Vsi indeksi torej ležijo daleč v območju superhumidne klime ! Iz tega bi sledilo, da bi morale biti vse to ozemlje zamočvirjeno, če ne bi bilo kraškega terena. Slednje je tudi vzrok, da tu uspeva gozd namesto močvirij, kajti fizična klima je tu za gozd odločno premokra. Pač pa je na pobočjih, zaradi odtoka vode, klima za gozd ugodnejša. Zato je pričakovati na pobočjih boljše in gostejše gozdove kot na ravnini. Če se v območju Podkraj pojavljajo izrazito vlažni gozdovi, ki so morda še bolj vlažni, kakor gozdovi na Snežniku, potem je to mogoče tolmačiti bodisi s pedološkimi vzfoki, namreč s slabšo vodopropustnostjo zemlje, bodisi z vplivom nagiba terena, če je ta v območju vlažnih gozdov Podkrajja manj strm kot v območju Snežnika. Fizična klima je v tem okolišu manj mokra kot v okolišu Snežnika. Sicer je severno pobočje Snežnika manj namočeno od območja Črnega vrha nad Idrijo.

Preiskušnja Langovega indeksa na področju Jugoslavije kaže, da Langov indeks pretirava v območju premokre, kakor tudi v območju presuhe klime. Zato je priporočljivo preizkusiti karakteristiko klime še po modificirani De Martonnovi metodi, ki je veljavna za klimo, kjer imajo največ tri mesece temperaturo pod ničlo in kjer je letna razporedba padavin dokaj enakomerna. Za Slovenijo bi bili ti pogoji dobro izpolnjeni. De Martonnov indeks se določa s formulo : $I = \frac{P}{t + 10}$, kjer P = letni količini padavin, v mm, t = povprečni letni temperaturi. Skala za karakteristiko klime je naslednja :

- I = 25 pomeni mejo med stepo in gozdom,
- I = 50 " mejo med nizkim in visokim gozdom,
- I = 100 " mejo med gozdom in močvirjem, oziroma Krasom.

Za naše postaje /če vzamemo za postaje, ki nimajo temperaturnih podatkov za letno temperaturo/9°C / imamo sledeče indekse :

$$\text{Ljubljana za dobo 1951-1960} \quad I = \frac{1321}{19,7} = 67$$

$$\text{Planina pri Rakeku /za isto dobo/} \quad I = \frac{1929}{19,1} = 120$$

Podkraj za isto dobo	$I = \frac{2282}{19} = 120$
Hrušica " " "	$I = \frac{2163}{19} = 114$
Bukovje " " "	$I = \frac{1738}{19} = 95$
Ravnik " " "	$I = \frac{1905}{19} = 100$
Črni vrh " " "	$I = \frac{2455}{19} = 129$
Debeli Kamen " " "	$I = \frac{1903}{19} = 100$
Podcerkev " " "	$I = \frac{1583}{18,2} = 87$
Gomance " " "	$I = \frac{2928}{16,6} = 176$

Četudi je De Martonnova klasifikacija mnogo zmernejša od Langove, kaže da spada večji del premostrivanega ozemlja v superhumidno klimo t.j. v pppročje močvirij oziroma krasa, in le manjši del v območje visokega gozda.

S tem bi bilo možno zaključiti našo analizo, kajti za kake morda celo važne podrobnosti, žal ni na razpolago podatkov. Manjkajo tudi dokaj važni podatki za veter. A priori pa se da reči, da se vetrovna klima tega ozemlja dosti ne razlikuje od vetrovne klime območja Snežnika, Bloške planote in Postojne, kjer prevladujeta burja /severo-vzhodnik/ in jug /jugo-zahodnik/. Tozadevni podatki so bili že dani v prešnjih elaboratih.

PODKRAJ, h = 799 m ; $\lambda = 45^{\circ}52'$; $\phi = 14^{\circ}04'$

Tabela števil 1

Povprečna mesečna temperatura

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1901	-3.9	4.3	1.7	7.0	12.3	16.8	18.0	16.9	13.2	8.8	2.3	2.7	7.6
1902	1.7	0.2	3.6	6.1	8.2	14.1	17.8	16.9	13.0	7.8	1.2	-1.6	7.4
1903	-0.8	2.0	4.7	4.5	11.9	14.0	16.6	17.4	14.5	10.2	4.7	0.6	8.4
1904	-5.2	1.3	3.3	8.2	13.3	15.8	20.3	18.8	11.3	8.1	2.7	1.3	8.6
1905	-0.7	-	-	-	12.3	19.5	23.7	20.0	19.2	9.4	-	2.2	-
1906	-2.8	-0.3	2.5	8.2	14.4	17.9	20.1	19.6	11.8	6.9	5.8	-2.7	8.6
1907	-1.1	-3.3	0.4	4.5	13.6	16.3	16.4	17.6	13.5	12.1	6.8	-1.1	7.8
1908	-4.1	0.2	2.5	5.4	14.6	20.2	18.7	16.3	13.2	18.7	1.6	-1.4	8.2
1909	-	-3.7	1.6	7.9	11.5	14.3	16.6	17.2	-	11.0	2.3	2.1	-
1910		0.4	3.9	5.7	10.9	15.5	15.4	-	11.8	9.1	3.0	3.7	-
Vsota	-17.7	1.1	24.2	57.5	123.0	164.4	183.6	160.7	121.5	92.1	30.4	5.8	56.6
Š.let	9	9	9	9	10	10	10	9	9	10	9	10	7
Povp.	-2.0	1.2	2.7	6.4	12.3	16.4	18.4	17.9	13.5	9.2	3.4	0.6	8.1
Max.	1.7	4.3	4.7	8.2	14.6	20.2	23.7	20.0	19.2	11.0	6.8	3.7	8.6
Min.	-5.2	-3.7	1.6	4.5	8.2	14.0	15.4	16.3	11.3	6.9	1.2	-2.7	7.4

TABELA ŠTEV. 2. - Terminski maksimalni temperature

1901	7.0	5.6	8.0	13.2	22.6	26.8	26.0	24.6	19.6	18.6	13.6	8.8	26.8
1902	8.5	5.6	12.2	16.3	19.9	22.8	27.0	25.0	25.1	15.0	10.2	6.8	27.0
1903	8.4	14.5	15.6	12.6	19.2	23.4	26.3	25.6	26.2	18.1	13.0	7.4	26.3
1904	4.3	7.7	12.0	18.4	23.0	24.4	29.0	27.1	20.6	17.4	10.3	7.8	29.0
1905	3.8	-	-	-	20.1	23.9	33.2	25.8	24.4	16.7	-	8.9	33.2
1906	6.8	6.3	10.4	11.8	23.7	29.5	26.8	29.0	25.0	17.1	15.4	7.1	29.5
1907	6.2	5.9	6.9	15.2	23.8	24.5	23.8	27.6	22.2	17.2	12.2	8.2	27.6
1908	9.0	6.4	11.2	12.8	26.8	26.0	27.2	23.0	20.8	22.2	10.4	6.2	27.2
1909	8.2	5.0	9.8	18.2	24.0	23.2	27.6	25.8	-	18.0	11.0	7.6	27.6
1910	6.4	7.0	8.8	17.2	22.0	22.4	26.0	-	18.0	20.4	10.6	10.4	-

Vsota	68.6	64.0	94.9	142.7	225.1	246.9	272.9	233.5	201.9	180.7	106.7	79.2	254.2
Š.let	10	9	9	9	10	10	10	9	9	10	9	10	9
Povp.	6.9	7.1	10.5	15.9	22.5	24.7	27.3	25.9	22.4	18.1	11.9	7.9	28.2
Max.	9.0	14.5	15.6	18.8	26.8	29.5	33.2	29.0	26.2	22.2	15.4	10.4	33.2
Min.	3.8	5.0	6.9	12.6	20.1	22.4	23.8	23.0	19.6	16.7	10.2	6.2	26.8

TABELA STEV. 3. - R Terminski minimi temperature

1901	-16.1	-15.0	-6.0	0.0	5.6	7.2	13.0	9.1	9.0	2.2	-5.6	-6.7	-16.1
1902	-5.7	-6.5	-5.3	-1.6	2.5	4.5	11.4	10.4	4.8	2.4	-10.1	-10.0	-10.1
1903	-12.0	-7.3	-1.1	-1.4	6.6	6.7	8.6	11.8	7.2	2.0	-1.0	-10.0	-12.0
1904	-9.0	-7.5	-5.3	1.2	2.4	9.8	14.8	8.4	1.5	2.4	-6.8	-12.0	-10.0
1905	-15.5	-	-	-	4.3	14.1	15.2	13.8	12.0	-4.2	-	-10.0	-
1906	-10.6	-6.4	-6.7	-3.4	4.0	10.1	8.2	9.0	3.6	0.0	-1.2	-7.3	-10.6
1907	-21.0	-15.5	-7.0	-0.4	4.9	9.0	9.9	10.0	6.2	8.8	-4.0	-7.3	-21.0
1908	-15.5	-7.6	-3.8	-0.4	7.2	14.2	9.4	8.4	8.2	-6.0	-8.8	-12.5	-15.5
1909	-14.0	-15.2	-4.0	-5.0	1.4	8.2	9.2	7.4	-	2.0	-7.2	-12.6	-15.2
1910	-8.0	-5.2	-4.0	-4.0	4.4	9.4	8.8	-	5.4	4.0	-5.8	-7.0	-8.0

Vsota	-128.4	-86.2	-43.2	-15.2	43.3	93.2	108.5	88.3	57.9	13.6	-50.5	-89.4	-118.5
Š.let	10	9	9	9	10	10	10	10	10	10	9	10	9
Povp.	-12.8	-9.6	-4.8	-1.7	4.3	9.3	10.8	8.8	5.8	1.4	-5.6	-8.9	-13.2
Max.	-8.0	-5.2	-1.1	1.2	7.2	14.2	15.2	12.8	12.0	8.8	-1.2	-4.0	-8.0
Min.	-21.0	-15.5	-7.0	-5.0	1.4	4.5	8.2	7.4	1.5	-6.0	-10.1	-12.6	-21.0

PODKRAJ - Tabela šte. 4.

Padavine v mm:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1901	-	-	200	142	102	161	161	43	167	145	102	252	-
1902	116	437	138	141	244	211	165	34	95	378	61	49	2069
1903	132	41	80	215	127	204	208	71	105	226	266	232	1907
1904	110	285	227	104	89	229	36	255	210	128	158	182	2013
1905	49	-	-	-	287	95	87	198	158	221	501	65	-
1906	44	194	160	150	123	93	131	94	148	100	361	348	1946
1907	116	69	5	239	147	105	186	80	219	453	-	-	-
1908	22	86	92	104	37	164	130	412	38	41	28	66	1220
1909	126	90	227	113	69	192	119	171	113	210	178	547	2165
1910	415	142	107	110	214	223	233	137	233	165	476	247	2702
Vsota	1130	1344	1236	1318	1439	1677	1456	1495	1486	2067	2131	1988	14022
Š.let	9	8	9	9	10	10	10	10	10	10	9	9	8
Povp.	126	168	137	146	144	168	146	150	149	207	237	221	1753
Max.	415	437	227	239	287	229	233	412	233	453	476	547	2702
Min.	22	41	5	104	89	93	36	34	38	41	28	49	1220

TABELA ŠT. 5. - Padavine v dobi 1951 - 1960.

1951	256	335	330	119	239	127	187	99	202	61	282	216	2453
1952	186	250	85	100	82	100	182	68	368	473	129	372	2395
1953	122	87	0	207	230	320	113	218	286	130	23	169	1905
1954	65	106	272	87	261	211	159	107	171	145	253	152	1989
1955	288	254	240	35	342	156	139	120	257	286	79	348	2544
1956	252	64	52	353	113	305	147	111	92	264	160	14	1927
1957	54	303	33	266	156	122	236	123	156	137	53	164	1805
1958	296	263	121	287	40	240	94	146	136	159	195	328	2305
1959	178	11	149	286	242	262	89	171	194	118	254	554	2508
1960	265	315	216	73	112	211	226	264	341	380	315	274	2992
Vsota	1962	1988	1498	1815	1817	2054	1572	1427	2203	2153	1743	2591	22823
Š.let	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Povp.	196	199	150	182	182	205	157	143	220	215	174	259	2282
Max.	296	335	330	287	342	320	236	264	368	380	315	554	2992
Min.	54	11	0	35	40	100	89	68	92	61	23	14	1457

TABELA ŠTEV. 6. HRUSICA - Padavine za dobo 1951-1960.

h = 830 m ; = 45°53' ; = 14°07'

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1951	242	231	378	100	222	115	116	97	265	78	296	166	2406
1952	179	163	72	77	55	67	212	105	358	440	108	307	2143
1953	102	52	1	141	214	203	122	246	235	142	54	135	1647
1954	68	83	182	90	273	220	156	104	172	128	219	150	1845
1955	184	288	236	26	254	152	115	149	205	260	92	221	2182
1956	172	60	58	315	114	242	189	142	84	264	145	25	1810
1957	76	252	29	262	171	136	285	132	172	97	80	166	1858
1958	233	241	240	265	32	220	107	140	147	172	192	322	2211
1959	155	18	158	215	252	253	141	185	209	155	312	605	2658
1960	234	308	213	70	67	147	209	215	410	339	361	298	2871
Vsota	1645	1796	1467	1561	1654	1755	1652	1515	2257	2075	1859	2395	21631
Š.let	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Povp.	164	180	147	156	165	176	165	152	226	208	186	240	2163
Max.	242	331	378	315	273	253	285	246	410	440	361	605	2671
Min.	68	18	1	26	32	67	107	97	84	78	54	25	1811

TABELA STEV. 7. - BUKOVJE h = 579 m ; =45°50' ; =14°09'

Padavine za dobo 1951 - 1960

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1951	165	263	324	114	136	92	184	56	261	43	251	170	2059
1952	162	178	68	88	49	70	167	85	275	287	111	221	1861
1953	89	53	1	113	218	153	114	192	214	131	11	74	1363
1954	58	54	196	90	189	184	116	99	151	110	192	98	1537
1955	117	257	171	22	238	115	93	67	127	196	78	199	1680
1956	150	27	37	284	103	192	131	108	76	231	110	22	1471
1957	39	178	22	221	175	100	215	128	201	115	64	138	1596
1958	241	181	145	193	28	225	128	124	99	105	197	203	1869
1959	128	10	124	129	164	155	111	130	118	70	257	416	1812
1960	178	242	206	54	48	138	125	122	261	217	307	237	2135
Vsota	1327	1443	1294	1308	1348	1424	1384	1111	1783	1605	1576	1778	17383
Š.let	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Povp.	133	144	129	131	135	142	138	111	178	160	158	178	1738
Max.	241	263	324	284	238	225	215	192	275	387	307	416	2135
Min.	39	100	1	22	28	70	93	56	76	43	11	22	1363

TABELA STEV. 8. - RAVNIK NA NANOSU h = 915 m, =45°49' =14°01'

Padavine

1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	228	174	-
1952	182	250	58	62	102	68	150	78	307	450	527	285	2529
1953	96	69	0	145	206	184	137	262	232	105	200	162	1798
1954	47	89	231	136	221	214	137	95	170	136	217	114	1804
1955	209	206	141	30	257	134	110	74	158	228	97	233	1876
1956	109	9	38	245	101	228	110	114	76	222	113	16	1381
1957	45	190	33	215	150	96	211	116	136	131	69	106	1508
1958	168	153	80	214	53	229	143	134	131	120	150	249	1804
1959	145	5	116	160	207	170	68	171	135	99	225	412	1913
1960	200	231	183	87	49	193	184	250	349	335	244	228	2533

Vsota	1201	1201	880	1294	1316	1526	1250	1292	1704	1826	2080	1979	17146
Š.let	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	10	9
Povp.	133	133	98	144	146	170	139	144	189	203	208	198	1905
Max.	209	231	231	245	257	239	211	262	349	450	537	412	2533
Min.	45	5	0	62	23	68	68	93	76	99	69	16	1381

TABELA ŠTEV.9. - ČRNI VRH NAD IDRIJO, h = 683 m; =45°56' =14°03'

1951	-	-	-	-	-	-	-	115	268	76	383	245	-
1952	265	264	88	150	119	71	177	117	401	558	124	389	2824
1953	126	93	2	172	158	211	135	324	298	184	54	172	1929
1954	87	112	291	127	280	260	158	105	190	223	270	200	2303
1955	299	338	222	25	339	191	132	93	293	326	109	348	2713
1956	293	40	79	389	135	329	179	136	96	282	183	21	2164
1957	66	240	28	309	180	129	297	70	176	178	69	204	1947
1958	316	350	127	249	61	311	93	184	123	245	214	336	1880
1959	216	13	210	220	219	227	69	161	263	105	345	592	2540
1960	308	348	198	78	62	156	190	222	387	473	358	341	3121
Vsota	1976	1898	1245	1719	1553	1885	1430	1527	2495	2650	2009	2848	21421
Š.let	9	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	9
Povp.	220	211	138	191	173	209	159	153	250	265	201	285	2455
Max.	316	364	391	389	339	329	297	324	401	558	383	592	3121
Min.	66	13	2	25	61	71	69	70	96	76	54	21	1880

Tab. 10. Planina pri Raketu
h. 456 m

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1951	-	--	3.6	8.8	12.7	17.3	18.0	19.0	16.7	9.0	8.2	2.8	-
1952	-0.8	-1.0	3.7	11.5	13.1	18.2	20.8	19.5	12.8	9.9	4.3	0.6	9.4
1953	-1.7	0.0	3.8	9.6	12.8	16.0	18.6	16.7	15.2	12.0	3.6	1.8	9.0
1954	-4.2	-3.6	5.4	7.2	12.0	17.4	16.6	16.9	15.3	9.4	5.0	3.6	8.4
1955	1.0	2.0	1.4	7.7	11.8	15.8	18.2	16.5	13.9	9.6	4.0	3.7	8.8
1956	2.2	-7.9	1.9	7.2	13.4	15.2	18.6	-	15.0	8.7	2.0	0.4	-
1957	-2.0	4.7	6.5	8.4	10.0	18.3	18.1	16.8	13.6	9.5	5.8	2.1	9.3
1958	-1.4	4.4	0.9	6.5	16.6	16.3	19.0	18.4	14.5	10.2	5.7	4.0	9.6
1959	0.4	-1.5	6.6	9.5	12.6	16.0	19.2	17.0	13.0	8.0	5.1	4.0	9.2
1960	0.2	1.6	4.7	8.2	12.9	16.5	16.1	17.0	12.4	11.1	7.2	3.4	9.2
Vsota	-6.3	-1.3	38.5	84.6	127.9	167.0	183.2	157.8	142.4	97.4	50.9	26.4	72.9
Š.let	9	9	10	10	10	10	10	9	10	10	10	10	8
Povp.	-0.7	-0.2	3.8	8.5	12.8	16.7	18.3	17.5	14.2	9.7	5.1	2.6	9.1
Max.	2.2	4.7	6.6	11.5	16.6	18.3	20.8	19.5	16.7	12.0	8.2	4.0	9.6
Min.	-4.2	-7.9	0.9	6.5	10.0	15.2	16.1	16.5	12.4	8.0	2.0	0.4	8.4

TABELA STEV. 11. - Absolutni maksimum

1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1952	-	-	-	-	25.5	30.7	35.3	32.8	25.9	22.8	12.4	10.6	35.3
1953	11.0	15.7	20.4	21.6	28.6	27.5	30.7	28.0	28.8	22.6	14.9	13.6	30.7
1954	9.2	10.0	19.1	21.2	25.6	27.5	27.7	28.8	28.8	21.3	15.9	13.5	28.8
1955	11.0	11.5	14.9	25.4	26.4	28.1	31.0	27.2	27.0	18.8	14.0	11.5	31.0
1956	10.9	10.0	18.4	15.8	26.1	24.9	30.4	-	31.0	24.9	11.9	13.0	-
1957	11.6	14.5	19.7	22.1	23.9	27.8	36.7	32.0	26.3	22.2	16.3	14.0	36.7
1958	9.0	20.1	13.7	17.6	29.7	28.7	32.3	32.5	28.3	24.8	14.5	12.8	32.5
1959	9.5	16.9	17.5	21.2	23.8	27.9	31.3	29.8	28.3	21.2	16.6	13.0	31.3
1960	10.9	17.1	14.9	20.3	25.0	27.0	29.6	30.7	23.9	21.3	16.7	12.7	30.7
Vsota	83.1	115.8	138.6	165.2	235.6	250.1	285.0	241.8	244.3	199.9	133.2	114.7	257.0
Š.let	8	8	8	8	9	9	9	8	9	9	9	9	9
Povp.	10.4	14.5	17.3	20.6	26.2	27.8	31.7	30.2	27.1	22.2	14.8	12.7	28.6
Max.	11.6	20.1	20.4	25.4	29.7	30.7	36.7	32.8	31.0	24.9	16.7	14.0	36.7
Min.	9.0	10.0	13.7	15.8	23.8	24.9	27.7	27.2	23.9	18.8	12.4	10.6	28.8

TABELA ŠTEV. 12. - Absolutni minimum

1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1952	-	-	-	-	-2.0	3.8	5.2	6.9	-0.4	-3.4	-7.0	-8.2	-
1953	-13.7	-18.0	-8.2	-3.3	-1.9	3.4	8.3	5.4	-0.7	0.5	-11.7	-10.0	-18.0
1954	-17.4	-15.0	-5.1	-4.4	1.7	8.4	7.4	5.9	2.8	-0.9	-9.7	-7.7	-17.4
1955	-10.2	-13.2	-14.3	-5.6	-0.8	-0.3	6.9	4.7	2.3	-2.0	-10.4	-4.9	-14.3
1956	-	-27.7	-12.7	-8.2	-0.1	4.3	9.3	-	-0.2	-2.4	-5.5	-9.8	-27.7
1957	-17.2	-7.1	-9.7	-1.3	-4.6	4.3	5.5	5.3	2.2	-0.4	-5.0	-11.0	-17.2
1958	-18.5	-15.8	-18.7	-3.7	0.2	3.3	8.4	7.3	2.8	-1.9	-0.2	-11.8	-18.7
1959	-14.6	-13.2	-4.6	-2.9	1.8	7.6	7.5	7.2	0.0	-4.5	-4.0	-4.7	-14.6
1960	-21.0	-10.0	-3.2	-4.8	-1.0	4.5	3.9	8.8	1.3	1.4	-1.5	-6.1	-21.0
Vstaba	-112.6	-120.0	-76.5	-34.2	-6.5	39.3	62.4	51.5	11.5	-23.6	-55.0	-64.2	-148.9
Š.let	8	8	8	8	9	9	9	8	9	9	9	9	8
Povp.	-14.1	-15.0	-9.5	-4.3	-0.7	4.4	6.9	6.4	1.3	-2.6	-6.1	-7.1	-18.6
Max.	-10.2	-7.1	-3.2	-1.3	1.8	8.4	9.3	8.8	2.8	1.4	-0.2	-4.7	-14.3
Min.	-21.0	-27.7	-18.7	-8.2	-4.6	-0.3	3.9	4.7	-0.4	-4.5	-11.7	-11.8	-27.7

TABELA ŠTEV: 13. - PLANINA PRI RAKEKU

P a d a g i n e

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1951	-	-	317	117	105	94	247	99	294	53	222	194	-
1952	180	182	73	102	35	59	199	72	275	411	131	279	1998
1953	128	76	1	132	244	227	175	265	227	137	70	96	1778
1954	39	73	197	119	210	218	141	92	151	82	204	126	1652
1955	148	229	177	25	225	161	124	107	203	250	81	185	1915
1956	155	20	36	291	110	244	121	-	68	276	140	13	-
1957	47	233	28	205	193	105	326	183	203	114	78	132	1847
1958	189	170	55	165	16	220	93	155	111	170	181	253	1778
1959	121	5	128	171	226	286	141	216	101	100	237	472	2204
1960	129	286	162	56	71	126	196	191	374	303	307	283	2484
Vsota	1136	1274	1174	1383	1435	1740	1763	1380	2007	1896	1651	2033	15656
Š.let	9	9	10	10	10	10	10	9	10	10	10	10	8
Povp.	126	142	117	138	144	174	176	153	201	190	165	203	1929
Max.	189	286	317	171	244	286	326	265	374	411	307	472	2484
Min.	39	5	1	25	16	59	93	72	68	53	78	13	1652

TABELA ŠTEV. 14. - PODCERKEV / pod Snežnikom / = 580 m

T e m p e r a t u r a

= 45°43'

= 14°28'

1951	1.8	3.0	3.0	6.8	11.1	15.4	17.4	17.8	15.3	8.0	7.2	1.4	9.0
1952	-2.0	-2.8	-2.0	10.0	12.4	17.0	19.5	18.6	12.7	9.6	4.0	0.2	8.4
1953	-2.6	-1.3	2.2	8.4	11.5	15.3	17.4	15.6	14.2	11.4	3.2	0.6	8.0
1954	-5.8	-5.0	5.0	6.9	11.4	16.7	16.6	17.0	14.6	9.0	4.5	2.5	7.8
1955	0.4	1.8	0.5	6.0	11.0	14.5	16.9	15.7	12.7	8.6	3.7	2.6	7.9
1956	1.2	-9.5	1.4	6.1	12.9	13.9	17.9	17.1	14.8	8.4	1.3	-0.8	7.1
1957	-2.9	3.8	4.9	7.5	8.5	16.5	17.4	15.7	12.7	9.1	5.6	1.5	8.4
1958	-3.1	3.6	0.2	5.8	15.4	14.6	17.3	16.7	13.6	10.6	5.2	3.2	8.6
Vsota	-13.0	-6.4	19.2	57.5	94.2	123.9	140.4	134.2	110.6	74.7	34.7	11.2	65.2
Š.let	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Povp.	-1.6	-0.8	2.4	7.2	11.8	15.5	17.6	16.8	13.8	9.3	4.3	1.4	8.2
Max.	1.8	3.8	5.0	10.0	12.9	17.0	19.5	18.6	15.3	11.4	7.2	3.2	9.0
Min.	-5.8	-9.5	0.2	5.8	8.5	13.9	16.6	15.6	12.7	8.0	1.3	-0.8	7.1

TABELA ŠTEV: 15. - P a d a v i n e

1951	169	187	210	106	138	84	150	62	239	116	177	117	1755
1952	148	198	53	98	37	97	122	81	199	196	94	221	1544
1953	111	77	4	141	221	119	140	151	140	308	64	51	1527
1954	55	52	143	88	169	163	106	78	113	74	127	131	1299
1955	103	231	178	23	201	156	128	164	94	221	79	100	1678
1956	86	62	43	193	111	226	51	122	69	179	165	32	1329
1957	69	166	25	140	182	78	155	122	67	128	123	94	1349
1958	166	139	120	132	11	196	93	128	87	102	152	183	1509
1959	223	9	168	116	302	262	96	145	58	131	136	299	1845
1960	106	164	170	80	71	94	124	145	385	232	180	236	1987
Vsota	1136	1275	1114	1117	1443	1475	1165	1198	1451	1687	1297	1464	15822
Š.let	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Povp.	114	128	111	112	144	148	116	120	145	169	130	146	1582
Max.	169	231	210	193	302	226	155	164	239	308	180	299	1987
Min.	55	52	4	23	11	78	51	62	69	74	64	32	1299

TABELA ŠTEV. 16. - G O M A N C E

h = 937 m; =45°30'; =14°26'

T e m p e r a t u r a

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1951	-	-	-	-	-	13.9	14.7	16.1	14.4	5.5	5.3	1.4	-
1952	-2.2	-2.4	0.3	7.5	9.4	14.3	17.4	16.2	10.9	7.5	2.3	-0.8	6.7
1953	-3.2	-2.4	1.1	6.6	9.8	12.9	15.6	14.4	12.6	9.7	2.4	1.6	6.8
1954	-6.1	-4.7	2.9	4.5	9.6	15.2	14.2	13.9	13.8	7.6	3.0	1.8	6.3
1955	1.0	0.1	-0.9	3.8	7.8	12.7	15.1	14.1	11.9	7.3	1.6	2.2	6.4
1956	0.0	-9.5	-0.3	4.3	10.8	11.6	15.1	15.5	12.7	6.3	0.2	-0.7	5.5
1957	-1.8	1.7	2.5	5.6	7.4	15.3	15.7	14.5	11.6	7.7	4.1	0.3	7.0
1958	-1.6	1.4	-1.6	3.2	12.4	12.8	15.8	15.7	12.2	8.2	4.0	1.8	7.0
1959	-1.5	0.0	3.7	5.7	10.2	13.6	17.2	14.6	10.8	6.0	3.9	2.2	7.2
1960	-1.6	-1.0	2.2	5.0	10.1	13.5	13.2	14.3	10.6	8.3	5.0	1.9	6.8
Vsota	-17.3	-16.8	9.9	46.2	87.5	135.8	154.0	149.3	121.5	74.1	31.8	11.7	59.7
Š.let	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10	10	9
Povp.	-1.9	-1.9	1.1	5.1	9.7	13.6	15.4	14.9	12.2	7.4	3.2	1.2	6.6
Max.	1.0	1.7	3.7	7.5	12.4	15.3	17.2	16.2	14.4	9.7	5.3	2.2	7.2
Min.	-6.1	-9.5	-1.6	3.8	7.4	11.6	13.2	13.9	10.6	5.5	0.2	-0.8	5.5

TABELA ŠTEV. 17. - P a d a v i n e

1951	584	651	573	266	192	98	189	28	223	96	579	267	3746
1952	310	482	88	98	104	119	314	126	522	551	263	470	3047
1953	148	158	10	232	174	184	96	178	314	438	91	158	2181
1954	90	92	332	136	392	177	115	64	154	221	223	323	2319
1955	296	425	343	19	226	147	168	98	162	366	176	342	2768
1956	308	16	136	360	160	214	104	79	150	201	305	20	2053
1957	270	304	32	195	186	93	330	118	98	103	312	345	2386
1958	399	332	147	281	60	326	137	206	109	380	277	580	3234
1959	230	9	124	258	380	284	89	215	93	279	360	789	3110
1960	278	490	282	101	45	115	180	105	501	758	526	657	4038

Vsota	2913	2959	2067	1946	1919	1757	1722	1217	2326	3393	3112	3951	29282
Š.let	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Povp.	291	296	207	195	192	176	172	122	233	339	311	395	2928
Max.	584	651	573	360	380	326	330	215	522	758	579	789	4038
Min.	90	9	10	19	45	93	89	28	93	96	91	20	2181

TABELA ŠT. 17 a, padavine za dobo 1901 - 1910.

195	235	240	198	194	202	158	161	189	390	355	455	2972
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

TABELA ŠT. 18.

Ljubljana - h = 299 m ; $\varphi = 46^{\circ}04'$; $\lambda = 14^{\circ}31'$

Temperatura za dobo 1951-1960.

Povp.	-0.9	-0.1	4.5	9.6	14.3	18.2	19.7	18.7	14.9	10.2	4.9	1.9	9.7.
Max.	2.2	4.5	7.4	12.1	18.1	19.6	21.7	20.3	17.0	12.4	7.5	3.0	10.7
Min.	-5.2	-7.8	1.8	7.6	11.5	16.3	17.8	17.8	12.1	8.9	2.3	-0.5	8.5

TABELA ŠTEV. 19.

Temperatura za dobo 1901-1910.

Povp.	-2.4	0.2	4.9	9.1	14.2	17.9	19.6	18.8	14.4	10.2	3.4	0.9	9.3
Max.	1.0	3.5	6.5	10.7	16.9	19.8	21.5	19.5	16.6	11.6	6.4	4.5	10.2
Min.	-4.6	-5.0	2.4	6.8	10.4	16.4	17.6	17.4	13.5	5.1	-0.6	-2.4	8.6

Ljubljana - Temperatura za dobo 1851-1950.

TABELA ŠT. 20

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
Povp.	-2.1	0.1	4.5	9.5	14.3	13.7	19.7	18.7	14.8	9.9	4.2	-0.2	9.3
Max.	4.9	5.1	8.2	12.4	18.7	20.5	22.7	21.3	18.0	13.9	9.8	6.0	10.7
Min.	-9.4	-8.9	-0.4	6.6	10.4	14.2	16.7	16.4	10.2	5.1	-0.6	-11.8	7.8

Tabela Štev. 21.

P a d a v i n e za dobo 1951-1960.

Povp.	89	112	78	101	101	100	123	124	148	133	106	106	1321
Max.	174	192	198	186	220	224	230	178	277	228	230	225	1786
Min.	40	5	2	16	7	60	77	91	36	37	47	14	1248

TABELA ŠTEV. 22.

P a d a v i n e za dobo 1901 - 1910.

Povp.	76	93	89	110	98	130	122	150	133	160	134	140	1435
Max.	241	228	235	211	157	195	220	324	272	335	379	273	1740
Min.	22	36	4	55	32	59	52	54	21	52	42	8	1064

TABELA ŠTEV. 23.

P a d a v i n e za dobo 1851-1950.

Povp.	79	70	95	107	117	137	126	135	144	163	136	105	1415
Max.	267	272	315	290	404	304	265	324	324	435	498	300	2379
Min.	0	2	2	6	38	28	37	29	13	7	1	2	767

TABELA ŠTEV. 24.

Kolebanje mesečnih temperaturnih povprečkov za dobo 1901-1910

Ljub.	5.6	8.5	4.4	3.9	6.5	3.4	3.9	2.1	3.1	6.5	7.0	6.9	1.6
Podkr.	6.9	8.0	3.1	3.7	6.4	6.2	8.3	3.7	7.9	4.1	5.6	6.4	1.2
Razl.	-1.3	0.5	1.0	0.2	0.1	-2.8	-4.4	-1.6	-4.8	2.4	1.4	0.5	0.4

TABELA ŠTEV. 25?

Kolebanje mesečnih temperaturnih povprečkov za
dobo 1951-1960

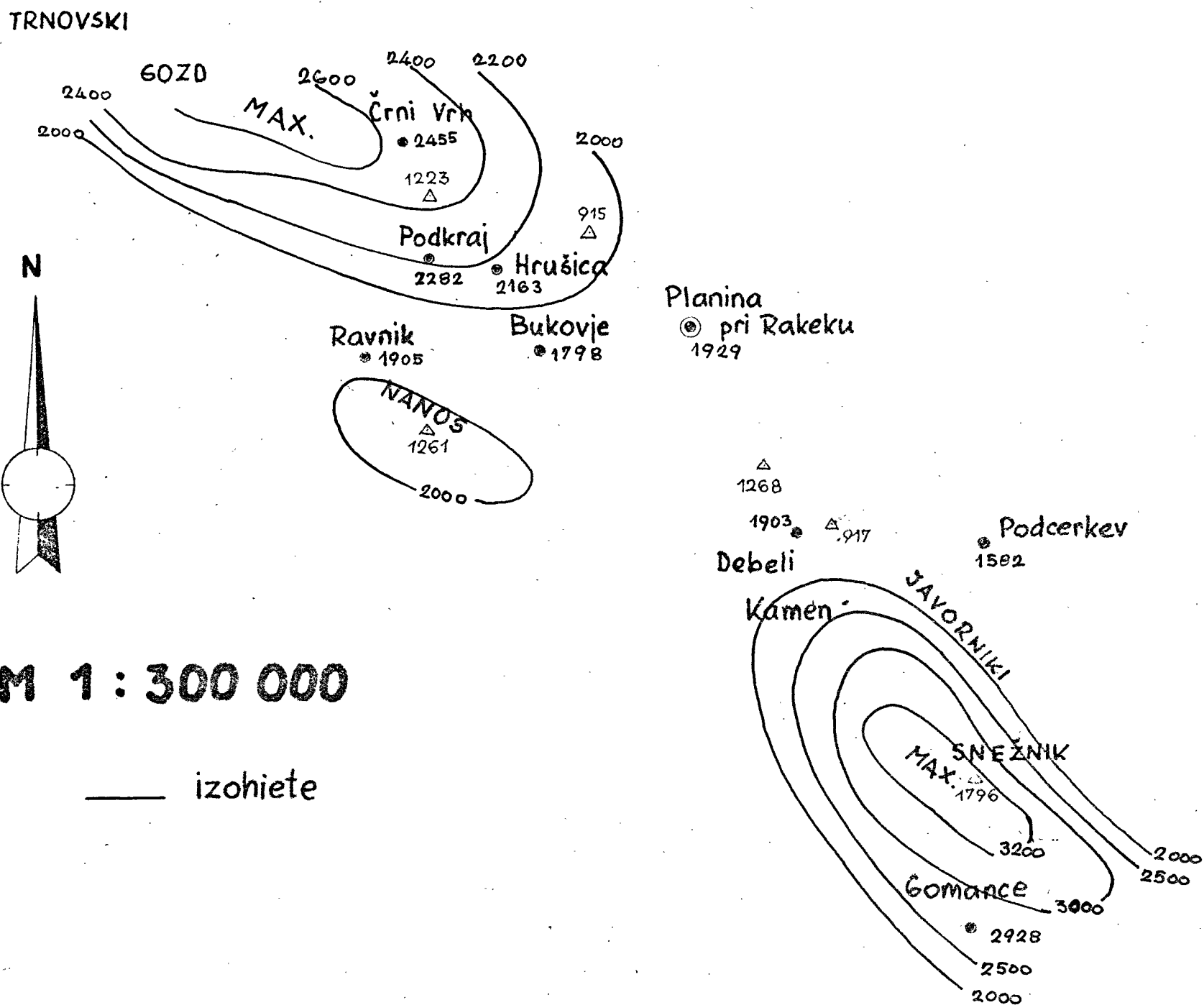
Ljub.	7.4	12.3	5.6	4.5	6.6	3.3	3.9	2.5	4.9	3.5	5.2	3.5	2.2
Plan.	6.4	12.6	5.7	5.0	6.6	3.1	4.7	3.0	4.3	4.0	6.2	3.6	1.2
Podc.	7.6	13.3	4.2	4.2	4.4	3.1	2.9	3.0	2.6	3.4	5.9	4.0	1.9
Goman.	7.1	11.2	5.3	3.7	4.0	3.7	4.0	2.3	3.8	4.2	5.1	3.0	1.7
Ljb.-Pl.	1.0	-0.3	-0.1	-0.5	0.0	0.2	-0.8	-0.5	0.6	-0.5	-1.0	-0.1	1.0
Podcer.	-0.2	-1.0	1.4	0.3	2.2	0.2	1.0	-0.5	2.3	0.1	-0.7	-0.5	0.3
Goman.	0.3	1.1	0.3	0.8	2.6	-0.4	-0.1	0.2	1.1	0.7	0.1	0.5	0.5

TABELA ŠTEV. 26.

DEBELI KAMEN - $h = 820 \text{ m}$; $= 45^{\circ}43'$; $= 14^{\circ}20'$

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Leto
1951	269	225	316	145	171	99	146	106	256	72	222	166	2193
1952	245	212	89	138	135	242	191	199	405	346	135	293	2630
1953	111	100	5	142	200	242	205	157	142	156	55	76	1573
1954	56	64	168	132	204	219	119	68	177	158	146	120	1631
1955	137	229	198	40	242	148	125	107	148	241	109	197	1921
1956	168	21	53	281	112	232	77	119	54	212	187	30	1546
1957	89	223	35	215	221	95	262	142	88	152	97	160	1783
1958	199	171	110	175	23	250	100	162	79	105	156	225	1755
1959	147	10	120	127	182	214	92	168	90	129	137	338	1754
1960	140	246	164	86	83	109	141	120	337	316	204	293	2239
Vsota	1561	1501	1258	1481	1573	1832	1458	1352	1776	1887	1448	1898	19025
Š.let	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Povp.	156	150	126	148	157	183	146	135	178	189	145	190	1903
Max.	269	246	316	281	242	250	262	199	405	346	222	338	2630
Min.	89	21	5	86	83	95	77	68	54	72	55	30	1546

RAZPOREDBA LETNIH KOLIČIN PADAVIN ZA PODROČJE MED SNEŽNIKOM IN TRNOVSKIM GOZDOM

Glavni maximum padavin se opaža na jugo-zahodnem pobočju Snežnika, sekundarni pa v območju Črnega Vrha proti Krekovšam. Mali terciarni maximum leži na masivu Nanosa.

III. T L A V R E V I R J I H

LOGATEC- HRUŠICA - NANOS

TLA V REVIRJIH HRUŠICA IN MANOS

S kartografiranjem gozdnih rastlinskih tipov v letu 1961 so bila istočasno pregledana tla v teh revirjih. To delo je smatrati kot nadaljevanje podobnih del, ki so se vršila od leta 1957 dalje, tekom katerih so bila bolj ali manj podrobno pregledana opisana tla v revirjih: Leskova dolina, Mašun, Gomance/1957/ Jurjeva dolina/1958/Snežnik I. in Snežnik II./1959/Dolina Raka/1960/ in še nekaj drugih. Tla vseh teh revirjev so opisana v odnosnih poročilih. Raziskovanja so imela pretežno značaj talnih rekognosciranj, nekatere površine so bile tudi pedološko kartografirane. Vsa ta dela so doprinesla k temu, da si moremo sedaj ustvariti dokaj jasno sliko o talni odeji srednjega in visokega gozdnatega področja Notranjske. Značilno zanjo je karbonatna podlaga z vsemi posebnostimi triadnih in jurskih formacij, tektonsko zelo dinamičnih, z neobičajno bogato površinsko razčlenjenostjo ter s tipičnimi kraškimi pojavi. V mineraloškem pogledu so ti skladi značilni po tem, da vsebujejo zelo malo netopnih snovi-večinoma izpod 1%. Netopnim pokarbonatnim ostankom, ki tvorijo avtohtoni substrat za tla je mestoma primešano malo alohtonega mineralnega materiala, verjetno tudi nekaj eolskega. Ta zemljoviti ostanki se je uložil v dna, v doline, kotanje, vrtače in med zajede ter v razpoke med skalami. Vmes je mestoma primešano razdrobljeno karbonatno kamenje in grušč. Karbonatno dno je ne samo zelo razgibano, temveč tudi močno razjedeno. Iz teh okolnosti sledi ena najznačilnejših lastnosti te talne odeje: izredno neenakomerna globina. Od golih skal in plasti tal, ki merijo le nekaj centimetrov pa do profilov globokih, mnogo metrov se srečuje vse možne vmesne stopnje. Le bolj poredkoma, srečujemo posamezne stopnje/plitve, globoke/v kontinuiranih, strnjjenih kompleksih. Večinoma so primešane med seboj tako, da jih najdemo vse na obsegu le nekaj, kvečjemu nekaj desetih kvadratnih metrov. Na substratih tako različne globine in tudi mineralokemične sestavine/karbonat-kisel pokarbonatni ostanki/se mujno pojavljajo profili, ki spadajo v zelo različne tipe. Srečujemo: humusno karbonatna-rendzine-rjava pokarbonatna-rjava isprana-rjava opodzoljena-podzol z vsemi genetičnimi vmesnimi prehoji. Če skopljemo večjo xp profilno jamo, se nam lahko dogodi, da na njenih stenah ugotovimo večino omenjenih talnih tipov. Podobne ugotovitve so možne na mnogih odkopih gozdnih cest.

Pri raziskovanju takih gozdnih tal, kjer je več tipov, subtipov in variant tal stisnjenih v tako drobno mozaično asocijacio nastopajo mnoge težave. Težko je tla uvrstiti v sistem klasifikacije. Običajni načini klasifikacije tu odpovejo, kajti navadno imamo opraviti z enakomernimi talnimi oblikami, ki kontinuirano zavzemajo večje obsege ter v bolj ali postopnem prehodu mejijo na ^{soš} srednje večje ali velike talne razsežnosti. Posebno težavo predstavlja kartografiranje takih mikrosocijacij tal. Celo v največjem merilu jih je mogoče kartirati le kot kompleksne talne enote, v katerih so posamezne talne oblike zastopane v različnih površinskih soodnosih. Pri kartografiranju tal na snežiškem področju smo se posluževali takega načina, da smo zgoraj opisane mikroasocijacije tal razvrstili v posamezne talne enote po tistem tipu tal, ki na nekem področju prevladuje. Na primer, če smo neko površino v talnem načrtu označili kot "rjava tla" pomeni to, da je tam ta tip tal površinsko najbolj pomemben, da pa se v mikroasocijaciji z njim obenem tam lahko nahajajo še drugi talni tipi: rendzine, rjava kisle in celo podzoli. Takega načina kartografije smo se poslužili tudi v primeru kartografskih posnetkov v revirju Hrušica.

Prevladujoča tipska oblika talnega profila daje praviloma značaj gozdnemu rastlinskemu tipu na svojem področju. Rastlinski tip pa zopet vpliva na značaj zgornjega, humusnega profila tal. Vendar pa razlike v humusnih profilih na splošno niso tako velike, kot bi to odgovarjalo posameznim talnim /in rastlinskim/ tipom. Vzrokov za ta pojav je več. Eden je v tem, da nimamo tu neprekinjenih, enotnih talnih oblik, ampak mikroasocijacije, vsled česar nastopajo motnje v razvoju določenih enotnih humusnih oblik. Še bolj teh ten vzrok pa se zdi, da je v enotni skalnato karbonatni podlagi. Praktično je največji del dreves-dobaviteljev surovine za humus- s svojimi koreninami v tesnem kontaktu s karbonatno podlago. To dejstvo v veliki meri izenačuje mineralno-kemično sestavo gozdnega opada, ki izvira od sicer različnih botaničnih vrst. Ves odpad je na primer zelo bogat na Ca-spojnih. Vse to daje precej bolj enotno smer humifikaciji.

Končno obstoja na vsem področju zelo močna izenačevalna tendenca pri razvoju humusa kot posledica zelo izrazitih makroklimatskih vplivov. Vlaga in toplota sta na vsem področju v zelo ugodnem sorazmerju, kar povzroča hitro razkrajanje opada. Tega pa še pospešuje navzočnost zadostnih količin kalcija. Zato je na vsem notranjskem gozdnem področju humifikacija gozdnega opada zelo hitra. To dejstvo povzroča, da so si tudi humusni profili pod različnimi rastlinskimi tipi bolj približani kot bi mogli pričakovati. Izjeme od tega pravila nastopajo največ le pri zelo suhih mikroklimatskih pogojih na skalnatih bolvanih / z združbo Necker-Abietum^{et} / in na pobočnem grušču apnenca, /katerega tipična združba je Abieto Fagetum mercurialetosum/, kjer je razkrajanje humusa nekoliko bolj zadržano. Vendar se niti tu ne ustvarja surov humus, temveč prhninasta oblika / moder-humus/.

Na področju revirjev Hrušica, Logatec in tudi Nanos se zdi ta izenačevalni vpliv makroklimе še posebej intenziven, verjetno je, da je režim vlage izredno ugoden za razkraja-

nje gozdnega opada. Na splošno se organska snov hitro razkrajša, horizont humusa je plitev. Problem nitrifikacije ni bil raziskovan, to bi zahtevalo mnogo več časa in podrobnega študija, toda bogato nastopanje nitrofilnih rastlinskih elementov opravičuje domnevo, da je nitrifikacija oziroma preskrba s dušikom zelo dobra. Klima in petrografska podlaga so torej na vsem tem področju skladata tako, da je kroženje rastlinske hrane v uravnovešenih gozdnih tipih zelo hitro, to je da so tla v uravnovešenem gozdu na splošno dobro rodovitna.

Ne glede na te splošne značilnosti gozdnih tal, obstojajo na tem področju razlike med posameznimi talnimi oblikami podobno kot smo jih srečali na ostalih notranjskih področjih. Izvršili smo talne posnetke dveh manjših tipičnih področij, enega v revirju Logatec, drugega v revirju Hrušica. Tla so bila podrobno pregledana in kartografsko posneta. Talne enote so imenovane po dotični talni obliki/talnem tipu/, ki v njej prevladuje. Posnetek v revirju Logatec odd. 29.a.b.c. je primer pobočja, kjer si posamezne talne oblike slede z neko določeno topografsko zakonitostjo/slika 1./. Talni posnetek v revirju Hrušica odd. 2.a.b.c. pa predstavlja tipičen primer razporeda talnih enot na močno razgibanem platoju/slika 2./.

Opis talnih enot.

V opisanih revirjih srečujemo v glavnem 5 različnih tipov. Vsakemu talnemu tipu odgovarja tudi zanj značilna gozdna rastlinska združba. Vendar pa je treba pripomniti, da se meje rastlinskih tipov in talnih tipov ne ujemajo v podrobnostih. Vzroki, ki diktirajo razširjenost rastlinskih tipov, se ne krijejo popolnoma z vzroki, ki določajo razvoj tal. Odstopanja med tema dvema pojavima so posebno velika zaradi spredaj opisanega drobno mozaičnega vzorca talne odeje. Vendar pa praviloma tam, kjer imamo vsaj nekoliko večje komplekse posameznih gozdnih rastlinskih tipov s precejšno zakonitostjo, smemo pričakovati, da bomo našli pod njo tudi talno enoto, ki je za njo značilna.

Ugotovili smo 5 sledečih talnih enot:

- humusno-karbonatna tla-značilna za Neckero abietetum.
- rendzina-značilna za Abieti fagetum mercurieletosum in Ab.fag.homogynetosum. ↘
- Pri tej enoti se pojavljajo nekatere varietete, ki so dalje bližje opisane.
- rjava na karbonatu-značilna za Ulmeto Aceretum.
- rjava na karbonatu-s kislim humusom, značilna za Ab.Fag.s scopolio.
- rjava podzolasta-značilna za Ab.Fag.Lycop.

OPIS TALNIH ENOT

I. Talna enota: humusno karbonatna tla

Ta talna enota je bila že ponovno opisana kot značilno rastišče združbe *Abieto Piceetum*/to je *Neckero-Abietetum*/glej poročilo o pedoloških raziskavanjih na področju Snežnika v letu 1958, pedološka raziskovanja revirjev Snežnik I. in II. v letu 1959/. Nahaja se na nadmorskih višinah, ki se približujejo ali nekoliko prekoračajo 1000 m na odsojnih in senčnih položajih, zgrajenih iz apnenčastih balvanov s tipično razgibanim mezo- in mikroreliefom. Mineralna zemlja je večinoma odsotna ali pa se nahaja le globoko v dnu zajed in žepov med skalami. Talna odeja je skoro čisto organska, ima zelo menljivo debelino, na zunanjem licu skal meri čisto le centimeter, v boklinah in žepih dosega lahko tudi več decimetrov ali celo metrsko globino. Sestavljena je iz tipičnega prhninastega ektohumusa/Moder humus/. Površina je na konveksnih, bolj suhih mestih pokrita s skoro samim igličastim opadom, drugod jo pokriva debela blazina mahov. Vsa ta organska plast je zelo na gosto prepletena z drobnimi in srednjimi koreninami, posebno smrekovimi. V revirju Hrušica, kakor tudi v sosednjih revirjih je ta oblika tal precej zastopana. Za primer smo vzeli profil v revirju Zagora v odd. 18 d.

- A₀₀ -hor. 4- 0 cm, mahovi, *polytrichum attenuatum*, *lycopodium ann.* pomešani z nekoliko opada, prehaja polagoma v rahel
- A₀ -hor. 0 - 3 cm, vlaknasto plastovit, z vedno bolj razloženimi rastlinskimi ostanki, temno rdeče-rjave barve/5 YR 2/2/postaja polagoma gostejši
- H₁ -hor. 3 - 6 cm, črn /10YR 2/1/ vlažen nekoliko plastičen, nestrukturen, kontinuirano prehaja v
- H₂ -hor. 6- 8 cm, črn, drobljiv strukturen z nepravilnimi grudicami do 5 mm, gosto prepređen z drevesnimi koreninami, leži neposredno na
- D_{ka} - hor. > 8 cm, masivna apnenčasta skala.

Opis se nanaša na konkaven mikrorelief. Na sosednjem konveksnem, bolj suhem mestu je površina bolj na debelo pokrita z neraskrojenim igličastim opadom, koreninska mreža je še bolj gosta, sicer pa se profila ujemata. Na obeh mestih sta bila vzeta vzorca za analizo/štev. 1 konkavni, štev. 2 konveksni relief/.

	<u>Štev. 1</u>	<u>Štev. 2</u>
Žarozguba %	84	50
humus %	25	13
pH v vodi	4.9	4.4
pH v KCl	4.2	3.1
N %	2.02	1.76

Značilna je velika kislost, ki pa se giblje v dokaj širokih mejah/4.2 do 3.1/.

Razlika med žarozgubo in % humusa kaže, da je manjši del organskih ostankov humificiran. Zelo visoka je vsebina dušika. Kisla humusna odeja, ki leži neposredno na skalnati podlagi, ima veliko moč raztapljanja ter s tem dobavljanja Ca in ostalih mineralnih hranil iz apnenca. Vododržnost humusne blazine je velika. Vsi ti pogoji tolmačijo sorazmerno zelo dobro rodovitnost takih rastišč "na goli skali". Rodovitnost ostane ohranjena dokler je zavarovana senčnost. Med gozdom in talno odejo vlada precej labilno ravnovesje. Večje redčenje gozda na teh tleh bi moglo hitro zmanjšati njihovo rodovitnost.

II. Talna enota:rendzina

Ta talna enota je zastopana precej povsod po notranjskih gozdnih področjih. Na njej so najbolj razširjeni gozdni rastlinski tipi: Ab. Fagetum mercurialetosum ter Ab. Fag. homogynetosum. Nahajajo se predvsem na bolj strmih legah zgrajenih večinoma s pobočnega grušča-bolj ali manj razdrobljenega. Humusni horizont je črn, organogen, prhnast ali prhninasto prsteninast/Moder ali mul-moder/, plitev, z grobim karbonatnim skeletom. Večinoma so profili A C /oziroma H C/ tipa, mineralne zemlje, med pobočnim gruščem je malo in sicer je to razdrobljen karbonatni pesek in grušč in pa pokarbo-naten ostanek/Terra fusca/, ki sta pomešana med seboj v različnih sorazmerjih. Od tega sorazmerja je odvisna vlažnost profilov. Kjer ni glinasto ilovnate terra fuscae: temveč humusni horizont zapolnjuje prostore med kamenjem samo na površini, globlje pa se nahajajo velike kavernaste pore, tam so rastišča suha, naseljena predvsem z združbo Ab. Fag. mercuriaris. Praviloma so to južna pobočja. Kjer je pa več polnitve z glinasto ilovnato zemljo, ki tvori včasih pravi/B/ horizont, so rastišča vlažnejša, na njih prevladuje Ab. Fag. z homogynae silvestris. Neglede na te razlike pa je H horizont dosti enak v obeh primerih. Drevesna vegetacija je mnogo manj zakoreninjena v humusnem horizontu, kot je bil to primer pri prvi talni enoti. V humusni plasti še zakoreninjena predvsem gozdna zelišča, drevje se skuša zakoreniniti globlje med kamenjem.

Za primer navajamo dva tipična profila.

Prvi primer.

A_{oo} hor. 3 - 0 cm, gozdni opad.

H -hor. 0 - 5 cm, temnorjav/IOYR 2/2/vlaknast humus, moder mul, nad 50% skeleta velikega do 20 cm, -pH = 5.6. Difuzno prehaja v

A₁-hor. 5 - 15 cm, temen s karbonatni drobcí, skeleten gl. il. polagoma narašča, pH 6.9
AC-hor. > 15 cm, nad 90% skeleta, nekoliko rjave zemlje samo v razpokah, kaverne.

Drugi primer.

A₀₀-hor. 2 - 0 cm, malo razkrojen, listnat opad, deloma mah,
H -hor. 0 - 2 cm, humus, temnosiv, nekoliko rušnat, močno skeleten
A₁ -hor. 2 - 5 cm, prehod v
/B/C-hor. karbonatni grušč zapolnjen s terra fusca.

Humus je v sredini slabo kisel do kisel, toda vsled bližine in obilice skeleta se hitro nevtralizira.

Ta talna enota se v revirju Hrušica pojavlja v treh drugih, nekoliko spremenjenih variantah, ki smo jih v pedološki karti označili kot II a, II b in 2c, i. s.

II a, na severnih ekspozicijah, tla so bolj vlažna, na njih se pojavlja združba Ab.Fag.homogynetosum

II b, rušnata varianta, humusni horizont je gosto preraščen s koreninami, predvsem s Festuca silvatica

II c, varianta z rahlim humusom tipa fine prstenine/"Fein mull"/, ki globoko zapolnjuje prostore med kamenjem. Od vseh variant je ta biološko najbolj aktivna.

III. Talna enota: rjava na karbonatu

Neravno karbonatno dno, povečini nagnjeno, je zapolnjeno s pokarbonatnim ostankom. Globina je zelo enakomerna, nekje so to globoka gnezda in žepi zemlje z ostanki skal in kamenja, drugod pa bolj ali manj plitve plasti rjave zemlje, na mnogih mestih prihajajo na površje gole skale in kamenje. Ta zemlja je tako zvana terra fusca, ki pa ima mestoma alohtone primesi. Reakcija ni povsem enakomerna, odvisna je od lokalne oddaljenosti od karbonatne podlage in skeleta. Kjer se nahajajo velike mase zemlje, globoke in brez kamenja je reakcija zelo kislá, toda ker je takih mest sorazmerno malo in so tla pretežno plitva je mineralni profil te enote na splošno slabo kisel do nevtralen. Marsikje se pojavljajo sekundarni kalcitni kristali. Taka gradnja mineralnega profila je najbolj razširjena na področju revirja Hrušica in je enaka v III. in v IV. talni enoti. Na takih mineralnih profilih se pojavljajo združbe kot n. pr. Ulmeto Aceretum, Ab.Fag.omphaledetosum, Ab.Fag. s scopolio. Humusni horizonti pa se razlikujejo in sicer v odvisnosti od rastlinske združbe. Na področju III. talne enote je v revirjih Logatec in Hrušica razširjena združba Ulmeto Aceretum, ki daje značilni profil humusa. Humusni horizont je bolj globok, odstotek humusa je večji. Je to tip fine rahle prstenine/Fein mull/biološko zelo aktiven, koprogenega porekla z zelo izrazito gradičasto strukturo. Navajamo značilen primer profila.

A₀₀-hor. 5- 0 cm, debela plast listja

A₀ -hor. rudimentaren

H -hor. 0-10 cm, zelo temno rjav 7.5 YR 3/2 organogen, prepreden z drobnimi koreninami, strukturen, grudice 2 mm postopen prehod v

A₁ -hor. 10- 14 cm, gl. il. rjav /7.5 YR 4/2/ rahlo drobljiv z naraščajočo velikostjo grudic do 10 mm, mnogo koreninic, nekoliko apnenčastega skeleta, postopen prehod v

/B/-hor. > 14 cm, rumenkasto rjav /10YR 4/4/ gl. il. naraščajoča skeletnost.

Reakcija H-hor. = pH=6, A₁ =5.7, žarozguba 4 horizonta 66.8%, humus 18.2%, N=1.39 %.

Profili v tej enoti so na splošno bolj vlažni, zaradi plastevite uloženega listja v A₀₀- horizontu. Sorazmerno precejšna globina tal, dobra biološka aktivnost, dobro stanje vlage in primerne količine dušika tej talni enoti dajejo zadovoljivo rodovitnost.

IV. talna enota: rjava na karbonatu s kislim humusom

Prevladujočo zarast te enote tvori Abete Fag. s scopolio, kar izgleda da daje drugačen produkt razkroja organski snovi, kot ga opažamo v III. talni enoti. Združbe Ab. Fag. s scopolio v drugih revirjih doslej nismo srečali in opisali.

Podajamo opis značilnega profila/rev. Hrušica odd 19 b/.

A₀₀-hor, 8² - 0 cm, gosta zeliščna podrast, opad

A₀ -hor. 0 - 2 cm, rahel, rjav

H - hor. 2 - 7 cm, temen, zelo trdne kubiformne grudice, mnogo mah. org. snovi, jasen prehod v

A₁ - hor. 7 -25 cm, il. trd, drobljiv, zelo trdne strukturene grudice, skeletnost narašča, postopen prehod v

B₁-hor. > 25 cm, gl. il. debelina se menja med 20-30 cm ostrorobi, zelo trdni agregati, rjav /7.5 YR 4/4/ skeletnost ^{nad} med 75%, difusen prehod v

B₂ -hor. gl. i. zelo debeli, zelo trdni poliedrični agregati, rdečkastorjav / 5YR 4/4/ s več skeleta.

Analiza

	pH v KCl	Humus %	Žarozguba%	N %
H-hor.	4.47	12.85	38.00	0.47
A ₁ hor.	6.1	4.6	-	0.26
B ₁ hor.	6.4	1.8	-	0.1
B ₂ hor.	6.7	1.5	-	0.04

Značilno za to talno enoto je, da ima sicer hiter razkroj organske snovi, in humus tipa mulmoder, vendar pa ustvarja v humusnem horizontu H sorazmerne dosti bolj kisle reakcije. Vendar pa hiter razkroj humusa doprinaša k dobri rodovitnosti te enote, kar se očitno kaže v bujnem razvoju vseh slojev rastlinstva.

V. talna enota: rjava podzolasta.

To so tipična tla v dnu pobočij, dolin, korit in vrtač na gozdnem kraškem področju. Z deluvialnim in koluviialnim odlaganjem so se v nižjih položajih nabrале bolj globoke plasti zemlje kot kjerkoli drugod na karbonatnih podlagah. Površinska skalovitost je zelo mala in ravnotako tudi skeletnost, ki nastopa samo v obliki posameznih kamnov in skal vsred debelejših horizontov zemlje. Po genetski pripadnosti se ta enota giblje med podzolastimi in rjavimi kislimi. V prejšnjih poročilih so bila opisana kot kislja rjava ali kot podzoljena rjava, odvisno od tega v koliki meri je prevladoval proces podzoljevanja. V revirju Hrušica je ta proces napredoval v splošnem v taki meri, da smo jih uvrstili za rjave podzolate. Značilna vegetacija za nje je Ab. Fag. Lycopodietosum. Podajamo opis profila iz Revirja Hrušica odd. 4 b. Značilnost položaja: dolina z nekoliko kaskadastim pobočjem-na kaskadnih "stopnjicah" in v dnu je zemljovitost globoka, vrsti pa se s skalovitimi pasovi. Lep jelovo smrekov raznodoben gozd z mnogo pomladka. N.m. višina 750m.

- A₀₀ hor. 2-0 cm, mah, opad, nekaj zelišč/Calemagrostis ar./oster prehod v
- A₀ " 0-5 cm, zelo temno rjav/IOYR 3/2/gost splet ruše, vlaknast suh difuzno prehaja v
- A₁ " 5-9 cm, temnorjav, 7.5 YR 3/2/, drobljiv, drobno grud. strukture, močno pre-koreninjen, difuzen prehod v
- A₂ " 9-38 cm, temnorumenkast rjav/IOYR 4/4/, slabe strukture ilovica, trdo drob-ljiv polagoma prehaja v
- B₁ " > 38 cm, temnorjav/7.5 YR 4/4/gl. il. naraščanje vel. strogo ostrorobe ten-dence, zelo drobne pegice humatov, v vsem profilu nekoliko debe-lejših kamnov, frekvenca z globino narašča.

Nekoliko drugačno varianta predstavlja ^{vrhuje} z meje revirjev Hrušica-Logatec. Površina je pokrita z mahom, polytrichum att. Hypnum loreum in Lycopodium. Bogato je razvita leska.

- A₀₀ hor. 3-0 cm,
- A₀ " 0-1 cm, prašnat humus, prekoreninjen
- A₂ " 1-30 cm, temnorumenkast rujav/IOYR 4/4/melj. il., trde pravilne grudice 1-6 mm, mnogo korenin konifer, drobljiv, vlažen difuzno prehaja v
- A₂₂ " 30-60cm, rumenkastorjav /IOYR 5/4/, malo korenin, konkrecije humatov, velikost grudic narašča do 10 mm, ostro prehaja v
- B hor. 60-120 cm, rdučkastorjav /~~IOYR~~ 5 Y R 4/4/gl. il. struktura navzdol tendira k ostrorobim, večjim agregatom, zbit, posamezne skale, ob njih rahle zone s koreninami.

Sledovi izmečkov deževnikov in črvi v vsej globini profila, kanali črvov za-
polnjenih s humusnimi izmečki, propustnost profila je zaradi strukture in ge-
stih kanalov neovirana.

Analize:

	pH v KCl	Humus %	N	y ₁	p e s e k		melj	glina
					deb.	drob.		
A ₂	3.81	5.45	0.27	21	3.1	34.4	55.8	8.7
A ₂₂	4.58	2.97	0.09	14	2.4	29.0	52.4	16.2
B 80 cm	4.24	1.55	-	17	1.9	40.2	38.1	19.8
B 120 cm	4.42	1.51	-	19	1.5	28.8	40.0	29.6

Kljub močni kislosti in dejstvu, da se ta talna enota nahaja skoro izključ-
no v globokih senčnih in mrzlih legah ne opazujemo pri njej zastajanje razkroja or-
ganske snovi in nastajanja plasti surovega humusa. Nasprotno ta tla so biološko
dosti aktivna in dobro rodovitna zaradi stalnega kalcifikacijskega delovanja geo-
loške podlage.

Pripomba.

Tu so bili podani kratki opisi talnih enot za orientacijo k priloženim
pedološkim kartam. Ob priliki raziskovanj na terenu so bila zbrana še druga opazo-
vanja in podatki ter vzorci tal. Kemične in mikroskopske raziskave tega gradiva so
v toku in bodo predmet posebne študije.

IV. EKOLOŠKE ZNAČILNOSTI

GOZDNIH TIPOV

Dr.ing.V.TREGUBOV

GLAVNE EKOLOSKE ZNAČILNOSTI GOZDNIH TIPOV

Skoraj celotna gozdna vegetacija v revirju Nanos spada v širok vegetacijski pas, ki mu odgovarja asociacija mešanih gozdov jelke in bukve - asociacija Abieti-Fagetum dinaricum.

Značilne vrste za to asociacijo so :

Abies alba - jelka

Aremonia agrimonioides - oskorica

Cardamine trifolia - trilistna konpnica

Prenanthes purpurea - zajčica

Dentaria enneaphyllos - deveterolistna konopnica

Satureja grandiflora - velecvetni šetraj in

Rhamnes carniolica ^(peteljka) - kranjska krhlika.

Kakor je uvodoma povedano leži revir Nanos poprek preko velike doline, ki je odprta proti jugo-zahodu. Zato je področje tega revirja bolj pod vplivom južnih primorskih vetrov če ga primerjamo z revirjema Logatec ali pa Zagora, ki ležita bolj na severo-vzhodnem pobočju Hrušičke planote. Zato so osnovni gozdni tipi v okvirju vegetacijskega pasu mešanih gozdov jelke in bukve /Abieti-Fagetum/ nekoliko različni. Tako je v revirjih Zagora, Logatec pa celo v sosednjem revirju Hrušica osnovni gozdni tip Abieti-Fagetum scopolietosum imenovan po endemični rastlini tega kraja Scopolia carniolica - kranjska bunika. Ta gozdni tip, ki je obenem subasociacija, nakazuje vlažne, na splošno hladne, manj sončne klimatske razmere. V revirju Nanos je najbolj razširjen tip Abieti-Fagetum omphalodetosum, torej isti tip kakor na centralnem Snežniškem masivu. Pripominjam, da je bila v revirjih Zagora, Logatec in Hrušica subasociacija Abieti Fagetum omphalodetosum razvita samo na južnih zmerno strmih pobočjih, dočim je v revirju Nanos prav lepo razvita tudi na drugih ekspozicijah /glej karto gozdnih tipov, n.pr. v od.1,2,8 in dr./.

Glavna razlikovalna rastlina je Omphalodes verna - pošadanska torilnica, ki se v tem tipu pojavlja vedno skupaj z vrstama Sanicula europaea-ženikelj in Asperula odorata - dišeča perla. Tla so pod tem gozdnim tipom dobra, precej globoka, spadajo v zrelo rjava gozdna tla. Ta gozdni tip je najlepše razvit na dolomitni podlagi, vendar je tudi pogost na apnencih, tam kjer je naložen globlji sloj usedline "terra fusca" netopljivega produkta razpadanja apnenca.

Ta tip je natančno opisan v publikaciji Instituta za gozdno in lesno gospodarstvo LRS št.7. "Prebiralni gozdovi na Snežniku", Ljubljana 1957.

Prav na področju tega revirja najdemo nekaj variant tega osnovnega tipa. Tako napr. srečamo v oddelku 2 varianto z gozdno lakoto, Galium rotundifolium. Lega je v tem primeru bolj položna, manj kamnita, tudi tu so rjava gozdna, dobro razvita globoka tla, vendar bolj kislja v primerjavi s tipično varianto tega gozdnega tipa. Lahko bi rekli, da se nekoliko približuje tipu Abieti-Fagetum lycopodietosum, kjer so tla še bolj kislja in so bolj podzolastega tipa. Na varianti z Galium rotundifolium najdemo najlepše gozdove tega tipa, vendar zaradi nepravilnega gospodarjenja so sedaj bolj enomerne strukture in imajo zelo malo podmladka iglastega drevja.

Precej sodrodna gozdnemu tipu Abieti-Fagetum omphalodetosum, vendar različna od njega je subasociacija Abieti-Fagetum festucetosum, mešan gozd jelke in bukve z gozdno biljnico Festuca silvatica. Kakor predhodni se tudi ta tip pojavlja predvsem na toplih pobočjih, zavzema pa rastišča z malo slabšimi tlemi kakor Abieti-Fagetum omphalodetosum, vendar z boljšimi kakor Abieti-Fagetum mercurialetosum. Tako zavzema ta tip rastišča po kvaliteti terena med Abieti-Fagetum omphalodetosum in Abietu-Fagetum mercurialetosum. Ta tip je prvič na kratko opisal dr. M. Wraber leta 1960. Prilagamo prvo tabelo tega tipa s popisi s področja Nanosa, kjer je ta tip zelo lepo razvit. Tam pokriva precej velike površine in zaradi tega je za ta revir zelo važen gozdni tip. Če pogledamo tabelo takoj padeta v oči dve varianti te subasociacije: leva varianta, na bolj kamnitih tleh, kjer je več Mercurialis perennis - golščica, ki se torej približuje Abieti-Fagetum mercurialetosum in desna varianta kjer je na splošno več gozdnih vrst pa tudi Omphalodes verna in kjer so tla manj kamnita. V revirju Nanos najdemo obe varianti. Pri preučevanju razvojne vegetacijske dinamike smo ugotovili, da nastopa gozdni tip Abieti-Fagetum festucetosum v mnogih primerih prav v revirju Nanos kot sekundarni tip, oziroma kot degradacijski stadij, po močnih sečnjah osnovnega tipa: Abieti-Fagetum omphalodetosum, v primeru če je nastopila kot posledica takih sečenj degradacija tal oziroma regresija. Tako se zgodi, da obe varianti najdemo v sosedstvu, drugo poleg druge, celo mozaično prepleteni, ker je to odvisno tudi od mozaičnosti, oziroma od kamnitosti in nagnjenosti terena.

Ta tip je v revirju razvit predvsem na pobočju Nanosa, torej v splošnem na severo vzhodni ekspoziciji, v oddelkih 4, 5, 6, 7, 11 in 12. Tu so bili pred 125 letom izredno močni in gosti mračni gozdovi, predvsem iglasti gozdovi z veliko lesno zalogo, vkljub temu da so rasli na kamnitem in strmem terenu. Prav to pobočje Nanosa je izredno bogato s padavinami. Sodeč po rastlinstvu in tudi iz splošnih opazovanj moremo zaključiti, da južni, vlažni vetrovi, ki udarjajo v pobočje Nanosa redno prinašajo dobro razporejene padavine in tudi megle.

Po močnih sečnjah, ki so bile izvedene v razdobju od 1.1925 do 1934, ko so bili v omenjenih oddelkih skoraj na golo posekani vsi iglavci, prav zaradi pogojev izredno povoljnih za razvoj gozda, torej prav zaradi izredno povoljne klime ni nastopalo totalno poslabšanje rastišča kakor bi lahko pričakovali n.pr. pod istimi pogoji v centralnem Snežniku. Tukaj je nastopila jaka degradacija po močnih sečnjah in presvetlitvah sestoj, tedaj se je nakopičeni humus hitro razkrojil, voda je odnesla ostanke in zemlja je pokazala svoja rebra, oziroma skale so se pojavile na površini. Nato pa se je zopet začel razvijati gozd, vendar namesto iglavcev so se gosto razvili listavci, po večini panjevci. Tako imamo še sedaj na teh mestih večinoma gost bukov letvenjak. Na osnovi pedoloških raziskovanj je pridobljena zanimiva ugotovitev, da se tla pod tem mladim, gostim bukovim gozdom zopet popravljajo, vse zaradi ugodnih klimatskih razmer. Tako sedaj v mnogih primerih opazujemo degradacijski stadij oziroma Abieti-Fagetum festucetosum ali pa celo Abieti-Fagetum mercurialetosum, ki so vendar sedaj že v progresivnem razvoju pod vplivom mladega bukovega gozda. Tako bi bilo pričakovati v bodoče, da bi se ta gozd razvil v Abieti-Fagetum omphalodetosum, obenem ko bi bukov enodobni gozd postal starejši in izboljšal tla. Pod obršami starih bukev se bo zopet pojavil jelov podmladek, ki bi nakazoval, da bo v daljnji bodočnosti nastal pretežno jelov gozd z nekaj bukve. Taka bi bila naravna sukcesija oz. zaporedje.

Zgoraj smo že omenili, da opazujemo zraven Abieti-Fagetum festucetosum, na bolj slabih rastiščih, na izrazito južnih strmih pobočjih ali grebenčkih pokritih z drobnim kamenjem /kredni apnenec ali dolomit/ subasociacijo Abieti-Fagetum mercuriale-tosum, jelov-bukov gozd z golščem. Tla so tam skeletna, humokarbonatna, rendzionidna, plitva. Rast drevja je slabša v primerjavi z že zgoraj opisanimi gozdnimi tipi. Na področju tega revirja, zlasti na pobočju Nanosa pokriva ta tip precej velike površine, vendar se pojavlja zelo mozaično. V mnogih primerih je kot degradacijski stadij Abieti-Fagetum festucetosum, Abieti-Fagetum omphalodetosum, a v nekaterih primerih tudi Neckero-Abietetum. Srečamo ta tip predvsem v oddelkih 4,5 in 7.

Na bolj ali manj strmih severnih ali senčnih pobočjih, podobno kakor predhodni tip, to je na terenih, pokritih z drobnim kamenjem srečamo subasociacijo Abieti-Fagetum homogynetosum, jelov-bukov gozd z gozdnim pihanščkom. Odgovarjajoča tla se tudi rendzinoidna, vendar vlažna z debelejšim humoznim nekoliko kislim horizontom /opis dveh zadnjih tipov najdemo v publikaciji Instituta za gozdno in lesno gospodarstvo IRS "Prebiralni gozdovi na Snežniku"- 1957/.

Zaradi popohosti moramo omeniti še gozdni tip Abieti-Fagetum lycopodietosum, ki se pojavlja na področju tega revirja zelo redko in samo fragmentarno. Zato nima praktičnega pomena. Ta tip tudi spada v asociacijo Abieti-Fagetum vendar razen bukve in jelke vsebuje tudi smreko, ki ima tam zelo dobro rast, bukev pa slabo.

V začetku tega članka smo tudi navedli ime Abieti-Fagetum scopolietosum. Vkljub temu da je tega gozdnega tipa v revirju Nanos manj v primerjavi z revirjema Hrušica in Logatec. Vendar ga imamo tudi tu precej, predvsem na dnu velikih dolin kjer je bolj vlažno. Značilnost tega tipa je ta, da je poleg jelke in bukve redno prisoten javor. Tudi za smreko in nejn razvoj so pogoji zelo ugodni. V določenih gozdno gazdovnih fazah se smreka zelo dobro pomlajuje n.pr. na jasad po bolj močnih sečnjah, izvedenih v starih sestojih jelke in bukve. Lahko rečemo, da imajo jelka, smreka, bukev in javor dobre rastne pogoje. Tla so pod tem tipom precej močna, rahla, neenake globine, malo kisla, biološki aktivna, vlažna, neenake globine, precej mozaična, humozni sloj se hitro razkraja, horizonti niso ostro diferencirani, skelet je vedno bogato zastopan.

Glede razvoja gozdne vegetacije ugotavljamo, da sta se na površinah, kjer so bile premočne sečnje bukev in leska razbohotili, jelovega podmladka je zelo malo. Kjer ni preveč vlažno in so globlja tla najdemo tudi smrekov podmladek, katerega bo treba pospeševati, gojiti in izpopolnjevati.

Na bolj vlažnih rastiščih, predvsem v kotanjah, vrtačah in dolinicah, a ne samo tam, temveč tudi po vrhovih, izpostavljenim vlažnim in deževnim vetrovom, predvsem na manj propustni podlagi, v našem primeru na dolomtu - je mestoma lepo razvit gozd javorja in bresta, s srebrenko Ulmeto-Aceretum lunarietosum. Ta gozdni tip redkokdaj pokriva velike površine, je razmetan in ustvarja pogosto prehod k Abieti-Fagetum scopolietosum, tam kjer je relativno manj vlažno. Ulmeto-Aceretum lunarietosum srečamo tudi na vrhu Medveščka 913 m v odseku 1 a na precej veliki površini na Bukovcu 1258 m v odseku 12 d in na Stefanovem vrhu 1114 m v odseku 5 d.

Poleg omenjenih najvažnejših gozdni tipov iz grupe asociacije Abieti-Fagetum je še eden, ki je razvit na skalnatih rastiščih s škrapami in velikimi bloki apnenega kamenja, po vrhovih, pobočjih, a najčešče po posameznih, manjših skalnatih grebenih. Ta tip spada k novi asociaciji Neckerc-Abietetum /Tregubov 1961/. To so iglasti gozdovi jelke in smreke z mahovi *Hypnum molluscum* in *Neckera crispa*. Prav zadnji mah je zelo značilen, ker pokriva vertikalne strani skalnatih blokov, seveda v primeru če je mikroklima ugodna, oziroma dovolj vlažna in senčna. Smreka in jelka se prav lepo razvijata na takih ekstremno kamnitih rastiščih in se tudi lepo naravno pomlajujeta pod pogojem, da niso gozdovi preveč presvetljeni. Pod zaščito drevesnega sloja izrazito prebiralne strukture se je na kamnih in na tleh v razpokah razvil močan mahovni sloj, ki zadržuje v tleh vlago in tudi hranilne sestavine tal ter varuje humozni sloj. Če se sestoj preveč presvetli, tedaj se mahovi posušijo in nastane močna degradacija, nazadovanje vegetacije. Izgine humozni sloj, posledica tega pa je goli Kras. Zato je treba taka rastišča smatrati kot varovalna. Dopustna je torej tam samo sečnja iz gojitvenih razlogov in to klasična prebiralna, prilagojena terenskim prilikom, a ne skupinska prebiralna v

luknjah, ker bi v takih luknjah nastala degradacija, oziroma nazadovanje gozdnega rastleinstva.

Asociacija Neckero-Abietetum se deli na nekoliko subasociacij, vendar bomo na karti razlikovali samo dve. Najbolj je zastopana glavna subasociacija Neckero-Abietetum goodyeretosum, jelov gozd z mahovi in mrežolistnico Goodyera repens.

Opazujemo tudi degradacijsko obliko : Neckero-Abietetum rhamnetosum carniolici, jelov gozd s kranjsko krhliko - Rhamnus carniolica. Tako združba se pojavlja kot stalna, naravna oblika na izrazito južnih, strmih, skalnatih pobočjih, tedaj je to prava subasociacija ali pa kod degradacijski stadij po premočnih nepravilnih sečnjah celo na drugih legah.

Také primeré imamo v odsekih 4 c, 5 a in 9 d.

Na splošno je na pobočju Nanosa, predvsem v njegovem spodnjem delu, oziroma v oddelkih 4, 7, 11, 8 in 10 ta gozdni tip izredno mozaičen, tako da ga je zelo težko v karto 1 : 10.000 popolnoma točno vrisati. Zato je na karti površina, ki označuje ta tip obarvana z modro barvo, ki vsebuje tudi majhne vložke drugih tipov napr. Abieti-Fagetum mercuriaetosum, pa tudi redke fragmente Abieti-Fagetum festucetosum in še redkeje Abieti-Fagetum omphalodetosum. Seveda je tako obarvano samo tedaj, ko so ti vložki zelo majhni, ko merijo komaj par sto kvadratnih metrov.

V. FITOCENOLOŠKE TABELE
NOVIH GOZDNIH TIPOV

Tabela rastlinske združbe - Ass. Neckero-Abietetum /ass.n./

Subasociacija	Atrage - netosum	goodye- retosum	denta- rietosum	rhamne- tosum	solane- tosum
Nadmorska višina	1000 1200	750 850	650 1000	750 1000	450 650
Legla	S-W			S	N
Nagib	5-do 20°	ravno	ravno	15°	30°
Kamnitost v %	70 %	80%	N-70%	90%	80%
Pokrovnost I	80	70	70	70	90
" II	40	50	50	50	50
" III	60	60	50	40	20
" IV	50	80	70	40	40
Število popisov	5	10	10	9	5
Skupina lokalnih značilnic					
I. Abies alba	2 V	3 V	3 V	3 V	3 V
Picea excelsa	3 V	2 V	V	V	V
IV. Neckera crispa	V	2 V	2 V	2 V	2 V
Otenidium molluscum	2 V	2=V	3 V	2 V	2 V
III. Valeriana tripteris	2 IV	III	II	2 I	V
Asplenium trichomanes	V	V	IV	III	III
Asplenium viride	I	IV	IV	II	III
Mochringia muscosa	II	V	IV	II	III
II. Lonicera nigra	III	V	V	III	
Rosa pendulina	V	IV	IV	I	
Razlikovalne vrste reda Vaccinio-Piceetalia :					
III. Homogyne silvestris	V				
Atragene alpina	V				
Pirola secunda	IV				
Vaccinium myrtillus	2 IV	IV			
Goodyera repens		V	I		
Aspidium dilatatum		IV	II		
Lycopodium annotinum		2 IV			
Lycopodium selago		IV			
IV. Bazzania trilobata		V	I		
Hypnum loreum		IV	I		
III. Luzula pilosa		III			
Galium rotundifolium		I			
Lokalne razlikovalnice :					
Scopolopendrium vulgare		III	IV	I	IV
Scopolia carniolica		III	IV	IV	
Asarum europaeum		II	IV	IV	IV
Dentaria digitata			III		
Senecio Fuchsii			V		
Salvia glutinosa		I	I		
Lonicera xylosteum			III	II	
Rhamnus carniolica		II	V	3 V	
Carex alba	III		I	III	
Anemone hepatica		III		II	
Malanthemum bifolium		III			
Solanum dulcamare	I		III	I	
Glavne spremljevalnice asociacije Abieti-Fagetum dinaricum					
II. Sorbus aucuparia	V	III	IV	III	IV
Daphne mezereum	V	III	II	V	V
Lonicera alpigena	II	IV	II	II	
Corylus avellana		IV	IV	II	V
Rubus idaeus	III	V	V	V	
III. Cardamine trifolia	I	V	IV	IV	III
Oxalis acetosella	II	V	V	II	IV
Mercurialis perennis	III	V	III	V	II
Aspidium filix mas	I	III	IV	V	II
Lamium luteum	III	V	III	II	III
Lactuca muralis	III	III	V	II	II
Calamintha grandiflora		IV	IV	II	
Dentaria enneaphyllos		III	III	IV	II
Athyrium filix femina		IV	II	II	II
Omphalodes verna		IV	III	II	
Gentiana asclepiadea	III	IV	II	II	
Carex digitata	III	III	II	II	
Solidago virga aurea	V	III	I		
Mahovi-Mousses					
Dicranum scoparium	V	V	IV	II	
Eurhynchium striatum		IV	III	I	V
Isoetecium myurum	III	I	III	IV	II
Polytrichum attenuatum		IV	I		
Leucobryum glaucum	III		I	I	

VI. TABELARNI OPIS
GOZDNIH TIPOV

R A S T I Š Č E

Naziv gozdnega tipa	Geografski in klimatološki pogoji	Geološko-edafski pogoji	Značilna rastlinska kombinacija	Izgled združbe /fizionomski aspekt/
Abieti-Fagetum scopoletosum gozd jelke in javorja. Ta gozdni tip ima zelo omeje- no razširjenost severne lege gorske planote Hrušice.	Nadm.viš.nad 600 in 900 m, vlažna severna pobočja glavne- ga gorskega gre- bena Hrušica, ki pravzaprav u- stvarja razgi- bano kraško planoto. Klima vlažna preko vse vege- tacijske sezone pogoste megle, poprečne letne padavine okoli 2.000 mm	Geološka podlaga kredni apnenec in triadni dolomiti. Tla so zmerno kis- la zelo mozaična, mestoma globoka, biološko aktivna, procesu izpiranja so intenzivni za- radi propustnosti podlagi. Tla spa- dajo v tip rjavih tal na karbonatu s kislim humusom	Značilna rastline asociacije <u>Abieti-Fagetum dinaricum</u> : jelka, Abies alba, oskorica Aremonia agri- monoides, trolistna mlaja Caramine trifolia, deveterolistna konopnica Dentaria enneaphyllos, velecvetni šetrnjak Calamintha grandiflora. Razlikovanice napram drugim sub- asociacijam : Scopolia carniolica ,kranjska buni- ka , Dentaria digitata-peterolistna konopnica Lamium orvala-velika mrtva kopriva Savia glutinosa-lepljiva kadulja Petasites albus - beli repuh	Visok gost mešan gozd jelke in buk z nekaj javora. Zeliščni sloj je poleti bujno raz- vit in doseže pre- cejšnjo višino. Bukev po poseku močno počaja iz panjev.

G o z d n i s e s t o j

N A V O D I L A za gospodarjenje z gozdovi

Oblika in struktura	Geneza, razvoj in obnova	Rast drevja	Letni prira- stek Lesna zaloga m ³ /ha	Gospodarki pomen	Usmeritev gospodarje- nja	Gojitveni sečnja	ukrepi pogozdo- vanje
Naravna obli- ka : labilno nepravilna prebiralna. Sedanja po močnih seč- njah dvoetaž- na: zgoraj sta- re jelke in bukve, spodaj bukov mlad gozd pomešan z lesko.	Po sečnjah se najprej razbo- hoti sloj vi- sokih zelišč nato pa se moč- no razvije bu- kov podmladek in leska. Mestoma se po- javlja tudi smrekov pod- mladek.	Pri pravilnem gojenju imajo jelka, smreka, bukev in javor zelo dobro rast	350 - 450 m ³ /ha 10-12 m ³ /ha 3 %	Dober produk- tivni gozd če se pravil- no goji z zmerno pre- biralno sečnjo	V sedanjem stanju se je v mnogih pri- merih bukev v spodnji e- taži močno razvila. V takih prime- rih vzgajati kvalitetno bukve in obenem pospe- ševati iglav- ce, dočim bo treba naj- slabše sekun- darne sestoje bukve in jel- ke umetno spremeniti s ponovnim uva- janjem iglav- cev, v prvi vrsti smreke. Torej bo tre- ba sekati v luknjah na golo in nato sađiti smre- ko.	Praviloma skupinsko - prebiralne, vendar pri- lagoditi konkretnemu stanju se- stoja, mlade enodobne sestoje go- jiti kot enodobne z redčenjem;	Z močnimi sadikami smreke, tako po končnem poseku se- stojev, do- ločenih za konverzijo. Obvezno čistiti z plevel. Sa- điti tudi javor.

Abieti-Fagetum
Omphalodetosum
jelov-bukov
gozd s pomladan
ko torilnico.
olenjska in
otranjska po
sem Snežniš-
em masivu.
a področju
ega revirja
amo na zelo
pecifičnih le-
ah.

Medtem ko je ta
tip na severnem
področju Snežni-
ka osnovni tip,
je tukaj lokali-
ziran samo na
južnih števeč
strmih legah v
nadm. višinah
med 700-1000 m.
Teren odprt moč-
nim atmosferskim
strujam. Letne
padavine 1800 -
2000 mm.

Triadni apnenec
in dolomit. Tla so
zrela, globoka,
stabilna, bogata,
rahla, vendar do
30 % kamnita. Zo-
nalni tip rjavih
humozno-karbonat-
nih tal, ki ima
dobro razkrojen
humozni sloj z
značilnim močno
prekoreninjenim
ilovnatim ali pe-
ščeno-glinastim
horizontom. Tla
so nevtralna ali
slabo kislá pH -
5-7. Površina mo-
zaične oblike.
Na tem področju
se drži predvsem
dolomitne podlage
vendar se tudi
najde na apnencu.

Skupek značilnih vrst za asociacijo:
Abieti-Fagetum dinaricum / pas meša-
nih gozdov jelke in bukve /
Abies-alba-jelka Rhamnus fallax -
kranjska krhlika
Aremonia agrimoniodés - oskorica,
Cardamine trifolia-trilistna konop-
nica, Prenanthes purpurea-zajčica,
Dentaria enneaphyllos-deveterolistna
konopnica, Saturea grandiflora, vele-
cvetni šetraj.
Razlikovalne vrste subasociacije na-
pram drugim subasociacijam so :
Omphalodes verna-torilnica, Daphne
laureola-lavorolistni volčin;
Elementi bukovih gozdov /Fagetalia/
so močno zastopani, dočim so acidi-
filni elementi iglastih gozdov /Va-
ccinio-Piceetalia/ nepomembni in
redki, vendar so navzoči.

Močan mešan gozd,
kjer jelka nor-
malno ustavrja
višji sloj, tako
da izgleda od
zgoraj, kakor
da je čist
jelov gozd.
V takem gozdu
je bukev pod-
rejena, toda
če jelko moč-
no sekajo, se
bukov zelo
razbohoti, tu-
di poganja iz
panjev. Zelišč-
ni sloj je -
bogat v polet-
nem času; ma-
hovni sloj je
razmeroma
raven.

Oblika naravnega gozda ima pravično prebiralno strukturo. Toda po sečnji je lažja bilna, nepravično prebiralna, ker je bukev vsiljiva	Naravni klimatski gozdni tip Močne sečnje so v prid bukovemu mlaju, ki se pri tem razbohoti. Pomlajevanje jelke je zelo kočljivo zaradi konkurence bukovega mlaja v njihovih legah pa tudi zaradi leske.	Glavni vrsta jelka in bukev, ki med seboj tekmujeta. Jelka ima dobro rast in doseže velike dimenzije in starost ter je prirastek dober. Mlada bukev dobro prirašča, vendar pri srednjih dimenzijah.	350 - 400 8 - 12 3 %	Zelo dober gospodarski gozd. Jelka je najdonosnejša vrsta, ker je v tem tipu najproduktivnejša. Zaradi hitre rasti je les povprečne kvalitete. Bukov les je slab, ima rdeče srce.	Pospeševati jelko. Stremeti za prebiralno strukturo. Ker je loka prilagodljivo dobro prirašča, uvedi kratko obhodnico. Lepe primerke jelke puščati do 50-60 cm premera snega naj se pri 35 smatra za zrelo.	Prebiralne Jase, ki so nastale po močnih sečnjah, zlasti zaplevejene ter druge goljave umetno zasadi z smrekovimi sadikami. V primerih da tla niso zaplevejena izvesti grabljenje da se jelka zaseme ni. prebiralna.
---	--	---	-------------------------------	---	---	--

Abieti-Fagetum festucetosum jelov - bukov gozd s travo Hrušica-Nanos	Na zmerno nag- njenih do str- mih 15 do 30° predvsem vzhod- nih pobočjih v nadm.vis.800 do 1100m. Klima glej št.1	Geološka podlaga apnenec ali dolo- mit. Tla so rend- zinoidna mozaična ker so razvita med skalami in ka- menjem, katerega je na površini od 0 do 60 %, tla so kaverjnasta, nepo- polno razvita rja- va, kislota /pH 4-5/. Zaradi različnega nastanka gozdne vegetacije, so tu- di tla zelo varia- bilna.	Značilne rastline asociacije. Glej pod št.1. Ta subasociacija leži med A.F.omphalodetosum in A.F.mercuriale- tosum. Diferencialna vrsta je Festu- ca silvatica-Gozdna bilnica. Razlikujemo bolj razvito varianto, ki še približuje A.F.omphalodetosum /glej Fitosoc.tabelo/na manj kamni- tih in bolj položnih legah in drugo variante, ki je sorodna z A.F.mercu- rialetosum na bolj kamnitih in str- mih legah, ali pa v bolj degradira- nih sestojih.	Mešan gozd jelke in buk, ve po močnih sečnjah se bukev razbo- kihoti in na- stane čist, gost bukov sestoj z nad- stojnimi pre- ostalimi jel- kami.
--	--	--	--	---

<p>Naravna obli- ka labilno prebiralna, po močnih pose- kah pa nast- ja dvoetažni gozdov spod- nji etaži či- sta bukev.</p>	<p>Paraklimaks. Tak gozd je lahko naraven na razmeroma majhnih površi- nah, kjer še za- radi lege ne more razvijati naprej, navadn- je pa sekundar- nega značaja, ker nastane po močnih sečnjah v arealu tipa Abietifagetum omphalodetosum. Po premočnih sečnjah pa de- gradira v Abi- etifagetum mercurialeto- sum</p>	<p>jelka in bu- kev dobro raste</p>	<p>300 - 350 8 - 10</p>	<p>Dober produk- tiven gozd pri pravilnem načinu gospo- darjenja, dru- gače pa hitro degradira</p>	<p>Pospeševati jelke, ki se pri pravilni zmerni prebi- ralni sečnji dobro pomla- jujejo. Oblikovati skupinsko strukturo z manjšimi luk- njami.</p>	<p>Skupinsko prebiralen v manjših luknjah.</p>	<p>Priznane pogozditi z močnimi smrekovimi sadikami</p>
---	---	---	---------------------------------	--	--	--	---

Abieti-Fagetum homogynetosum jelov-bukov gozd s planinščkom. Snežnik-Notra- njska-Dolenjska Hrušica	Na severnih pre- cej strmih kam- nitih /grušč/ pobočjih v vi- šini 700-1200 m Klima opisana pri opisu šte- v. 1.	Apnenec ali tri- adni dolomit po- kriva ok.50% tal. Kraško področje. Tla so nerazvita rahla,temna in hu- mozna.Zaradi ero- zije se tla ne morejo ustaliti, bolj ali manj za- kisana.pH=4.5 - 6.5 z različno globokim humoznim prófilom, ki leži navadno neposred- no na kamniti podlagi.	Skupek značilnih vrst za <u>Abieti-Fage-</u> <u>tum</u> dinaricum je isti kakor pri šte- v. 1.Glavne razlikovalne vrste te sub- asociacije so:Homogyne silvestris - gozdni planinšček,Valeriana tripteris trilistni bolderian, Veronica urtica- efolia koprivolistni jetičnih in pra- proti:Polystichum lobatum, Asplenium viride,Asplenium trichomanes. Te vr- ste rastejo predvsem na vlažnih kam- nitih terenih. Poleg teh vrst so pri- sotne tudi nekatere manj izrazite vr- ste iz skupine Vaccinio-Piceetalia, kar kaže na določeno kislost tal in na sorodnost z iglastimi gozdovi tipa <u>Neckero-Abietetum</u> , ki rastejo na še bolj skalnatih rastiščih.	Močan gozd jelke in bukve kjer jelka u- stvarja zgor- nji sloj z nekaj smreke. Bukev je pod- stojna,vendar lahko postane tudi nadmočna. Zeliščni sloj je precej bo- gat. Mahovi se držijo na ska- lah.
---	---	--	--	--

<p>Gozd ima pre-Paraklimaks za- biralno obli- radi strmega ko, pri močnih terena in ero- sečnjah iglav zije. Pomlajeva- cev se bukev nje jelke je razbohota, ker lažje, kot pri je konkurenč- števil. vendar no močna. je bukev še ved- Razmerje je: no zelo vitalna jelka: 60-70% a slabše kva- smreka: 10-20% litete. Višja bukev: 20-30% razvojna stop- nja bi bil g. tip števil. 2, regresivni raz- voj bi pa šel proti Neckero- Abietetum-u. Bukov mlaj je zelo vitalen, vendar ima tu- di jelov mlaj dobre pogoje</p>	<p>Jelka se dobro razvija. Bukev ima hitro rast zlasti v mla- dosti, toda starejša dre- vesa so veči- noma defektna.</p>	<p>300 - 350 m³ 6 - 8 2 %</p>	<p>Gospodarski produktivni donosni gozd. Jelov les je dober, bukov bolj slab ima rdeče srce.</p>	<p>Podobno kakor pri A.F. om- phalodetosum Gojitveno prebiranje. Držati bukev v podstojnem sestoju, ne dajati mož- nosti da se razbohota. Gojiti jelke do 50-55 cm.</p>	<p>Prebiralni Ne odpirati preveč se- stoja zara- di bukve, da se ne razbohota in tudi nevarnosti poslabša- nja tal /erozija/. Intenzite- te sečnje 17 do 20 %.</p>
---	---	--	---	---	--

Abieti-Fagetum mercurialetosum jelov-bukov gozd z golščem. Dolenjska, Notra- njska, Snežnik in dr.	V nadm.višini od 650 do 1100 m na južnih bolj ali manj strmih kamnitih poboč- jih ali greben- čkih. Klima ka- kor je opisana pri števil.1.	Predvsem na apnen- cu redkeje na dolo mitu. Navadno usta- ljen grušč. Tla skeletna plitva humo-karbonatna tipa rendzine moč- no prekoreninjena. V primerjavi s Snežniškim masivom bolj vlažna. Zna- čilno drobno raz- treseno kamenje, ki sili na površ- je do 70 %. - pH okrog 6.	Skupek značilnih vrst za <u>Abieti - Fagetum</u> je isti kakor pri števil. 1. Diferencialne vrste so <u>Mercurialis perennis</u> goljščec, ki se pojavlja v večji množini, potem <u>Cyclamen euro- paeum</u> kokorik, <u>Evonymus verrucosa</u> - bradavičasta trdoleska po skalah mah - <u>Hypnum molluscum</u> .	Mešan gozd jelke in buk- ve, zeliščni sloj ni tako bogat v pri- merjavi z dru- gimi subaso- ciacijami - značilno je kamenje drob- no in srednje velikosti, ki je prekrito z mahom in list- jem.
--	--	---	--	---

Nepravilno prebiralna z bolj močno za stopanimi srednjimi dimenzijami teži proti enomerni strukturi. Navadno je jelke več kakor bukve. Boniteta nizka.

^a
Praklimaks : ker vegetacija zaradi edafskih razmer ne more doseči klimaksa. Drevesne vrste se dobro razvijajo. Na večjih jasah nastopa hitra degradacija. Zgornji humozni sloj izgine in se pojavlja plevel med kamenjem

Zaradi slabih tal drevje bolj počasi raste, ne doseže velikih dimenzij. Drevesa so vejasta in imajo kratko nasajeno krošnjo.

200 - Donosnost tega gozda je razmeroma slaba, vendar je vzdrževanje tega gozda zaradi zavarovanja zelo kamnitih leg posebno važno

Obdržati ta naravni tip gozda zaradi nevarnosti poslabšanja tal. Potrebno je vzdrževati to okrog listavcá /ou 15 % kev in javor/ ok. 15-20 % . Pustiti jelke do 45-50 cm. pr. pr.

Pogozdovanje za pleveljenih jas je težavno zaradi kamnitega terena. Saditi smreke in javor, tam kjer je teren prikladen.

<p>Abieti-Fagetum lycopodietosum gozd jelke, smre- ke in bukve z lisičjakom. Snežnik-Notra- njska-Dolenjska -Hrušica</p>	<p>Velike, ravne za- prte doline v nadm. viš. 650 do 100 m. Lokalna klima: v takih kotlinah manj ve- trovna, hladna, vendar take kot- line niso prava mrazišča, splošna klima je taka kakor pri št. 1.</p>	<p>Osnovi substrat apnenec predvsem pa dolomit! Kamni- tost je različna. Na dnu kotlin se je nabral globok sloj/zlasti v že- pih/mastne glinaste zemlje, katera je delno izprana in precej zakisana pH 4-5. Tla so globoka in bogata, ta gozd v zvezo Fagion. kisla, rjava, ki prehajajo v pod- zol. Pedogenetsko so se razvila na ostankih po karbo- natih/terra fus- ca/.</p>	<p>Skupek značilnih vrst za Abieti- Fagetum je podan pri št. 1. Razlikoval- ne vrste so: Lycopodium selago-lisič- jah, Lonicera nigra-črno kosteličevje, Aspidium dilatatum-prapröt in mah, Hypnum loreum, večkrat tudi borovnica Vaccinium myrtillus slabe vitalitete. Te vrste spadajo v skupino vrst iglastih gozdov: <u>Vaccinio-Piceetalia</u> kar nakazuje določeno zakisevanje tal, vendar zaradi močno zastopanih eleme- ntov bukovih gozdov /Fagetalia/spada v zvezo <u>Fagion</u>.</p>	<p>Visok gozd, kjer iglavci predvsem gra- dijo zgornjo etažo, bukev je podstojna. Zeliščni sloj je dobro raz- vit, vendar je mahovni sloj še obil- nejši /60%/. Na splošno je gozd zelo mo- zaičen ker je v zvezi z mo- zaičnostjo talnih pogo- jev in razgi- banosti mi- kroreliefa.</p>
--	--	---	--	---

Gozd je mesto- Klimaks. V pri- Smreka in jelka 350 -
 ma prebiralni merjavi z Ab.- dosegata veliko 450
 mestoma sku- Fag.scopolie- višino, vendar 6 - 10
 pinske struk- tosum nakazuje priraščata po- 2.5
 ture, kjer i- ta tip določeno časnje te se
 glavci ustvar- zakisevanje tal zato tudi bo-
 jajo glavni zaradi globlje lje čistita vej
 del in so vi- ga sloja mine- dajeta v tem
 talnejši od- ralne zemlje, tipu najboljši
 bukve. Razmer- ki se je nabra- les.
 je: jelke 40 % la v kotlinah, bukev je slabše
 smreke 40 % pa tudi zaradi rasti, kriva,
 bukev 20 % bolj hladne in vejnata, manjših
 manj vetrovne dimenzij, deblo
 klime. Smreka se je prekrita z
 dobro pomlaju- mahovi.
 je, če niso
 praznine po
 sečnjah preve-
 like, v tem
 primeru zapaža
 mo degradacijo
 vegetacije, ki
 se očituje v
 močnem razvoju
 travnih vrst
 predvsem: Cal-
 magrostis arun-
 dinacea in Fe-
 stuca montana,
 tedaj nastopa
 poseben degra-
 dacijski sta-
 dij.

Je zelo važen Prebiralno? - Zmerno pre Nastale
 ker je to zelo skupinsko go- biralne, sku praznine
 produktiven spodarjenje v pinsko o- pogozditi
 gozd. Smreka korist smreke, blikoanje z močnimi
 daje tu odli- ki se dobro sestojaja, sadikami.
 čen les. Torej pomlajuje, bu- vendar tre- Pri tem
 se splača po- kev zaradi ba računati bo treba
 speševati slabe vital- na mozaič- predhodno
 smreko. nosti in ne- nost tere- čistiti
 varna. Mozaič- na in gle- plevel,
 nost tainih de na to travo in
 razmer nareku- izvajati precej
 je prilagoje- sečnje in globoko
 vanje tem pri- gozdno - zrahljati
 likam. Glede na gojitvene tla v ja-
 način sečnje ukrepe micah, kjer
 in oblikovanje se bodo
 sestojaja. Izpla- sadile
 ča se puščati smreke.
 lepa debela
 smrekova dre-
 vesa do 60 cm,
 ker dajejo
 kvaliteten
 les.

Ulmo-Aceretum lunarietosum gozd javora in gorskega bresta. Dinarske Alpe.	Vlažne kotanje in dolinice v pasu <u>Abieti-Fa-</u> <u>getuma</u> . Nadm. viš. cah na dolomitu. 500-1100 m. Letne Tla globoka, vlaž- padavine glej štev. 1.	V vrtačah predvsem na apnencih in v kotanjah in dolini na dolomitu. Tla globoka, vlaž- na, s slabo diferen- ciranimi horizonti humo-karbonatna, nerazvita z rahlim debelim humoznim debelim humoznim slojem, spadajo v tip rjavih tla na karbonatu.	Gozd z javorom-Acer pseudoplatanus in brestom - Ulmus scabra. V zelišč- ne rastline : Lunaria rediviva - trpežna srebrenka Stellaria nemorum-gozdna zvezdnica Festuca gigantea-orjaška bilnica Circaea lutetiana-veliki nadlišček in praproti: Aspidium filix mas - prava glistovnica Athyrium filix femina- navadna podborka Polystichum lobatum- krpata podlesnica	Gozd listav- cev v vlažnih kotanjah z večjimi jasa- mi, kjer so visoko zeli- šča.
---	---	--	---	---

Skupinska ob- lika v dreves- nem sloju do- minirajo li- stavci:javor, brešt,bukev z redko jelko.	Paraklimaks za- radi edafskih pogojev obnav- ljanje gozda je počasno. Pri močnih sečnjah se razvijajo visoka rastišča in praproti,ki ovirajo pomla- jevanje dreves- nih vrst. Opažamo tudi prehode v <i>Acerē</i> <i>-Fraxinetum</i>	Rast javora in brešta je dobra. 300 - 400 10	Dober produk- tiven gozd na dobrem rasti- šču	Nadaljevati gojenje tega gozda na ta- kih rastiščih	Previdna skupinska prebiralna	Z javo- rom,nato nega sa- dik-či- ščenje plevela zaradi njegovega močnega razvoja.
--	--	---	--	--	-------------------------------------	---

Neckero-Abiete- Po vrhovih in Triadni apnenec. Ta asociacija spada v red iglastih Gozd iglavcev
tum-gozd iglav- grebenčkih z Skalovja je 90%, gozdov: Vaccinio-Piceetalia. Glavne kjer dominira
cev z mahovi. vertikalnimi ampak je 60% povr- značilne vrste asociacije: Abies alba- jelka. Mahovni
Zahodne Dinar- skalnatim skla- Šine prekrito z jelka, Picea exelsa- smreka, mahovi na sloj je zelo
ske Alpe. di v obliki blo- mahovi. Tla v špra- skalah Neckera crispa in Hypnum mollu- razvit in pre-
kov. Površina je njah med skalami sceum, zatem Valeriana tripteris- tro- kriva skale
nemirna prekri- so globoka, plodna, listni bolderjan, Moehringia muscosa- in velike kam-
ta na gosto s kislata, tipa podzo- maholika popkoresa. Razlikujemo neko- ne.
skalami. Nadmor. la z diferencira- liko subasociacij, od katerih najdemo Na južnih de-
viš. od 600 do nimi horizonti, z 2. na tem področju: gradiranih
1100 m. pH=3.5, spodnji B 1/N.-A. goodyeretosum- razlikovalne "legah je bolj
Klima: glej št. 1. horizont je terra vrste razvit grmov-
fusca. Na kamnih Goodyera repens- mrežolistnica, Vaccini ni sloj s kranj-
pod mahom je ini- um myrtillus- borovnica, Lycopodium anno sko krhliko.
cijalni humozni tinum in Lycopodium selago- lisičjaka,
horizont pH=3. Ta mah Lazzania trilobata; to bi bila o-
dva talna aspekta snovna in najbolj razširjena subaso-
se pojavljata mo- ciacija, dočim na južnih ali degradira-
zaično. Na splošno nih legah zapažamo
spadajo tla v 2/N.-A. rhamnetosum kjer so razlikoval-
humozno karbonat- ne vrste: Rhamnus fallax- kranjska krh-
na lika. V veliki množini in Carex alba
-beli šaš.

GOZDNI SESTOJ

Oblika in struktura	Geneza, razvoj in obnova	Rast drevja	Letni prirastek. Lešna zaloga m ³ /ha	NAVODILA za gospodarjenje z gozdovi Gospodarski pomen	Usmeritev gospodarjenja	Gojitveni ukrepi sečnja	pogozdovanje
Struktura gozda je precej se ta gozd raz- izpromenljiva vija na skalah. skupinsko pre- biralna ali pa pravilno prebiralna z vertikalnim sklepom krošenj.	Paralimaks, kar Rast jelke je boljša za smreko. Višine so srednje 20-35 m. Sklep krošenj je 60-80%. Iglavci se dobro pomlajujejo na kislem humusu pod okriljem starejših dreves. Pri močni svetlitvi se mahovi osušijo in izginejo ter se pojavljajo na površini gole skale-ustvarja se goli kras	Rast jelke je bolj počasna, vendar je les dober. Isto večja za smreko. Višine so srednje 20-35 m. Sklep krošenj je 60-80%.	200 - 300 3 - 8	Ohranitev tega tipa gozda je zelo važno, ker tu gozdno drevje varuje tla na skalah pred osušitvijo, v dobrem stanju daje dober donos.	Previdno gospodarjenje v opredeljenem obdobju naravni sečnje v cilju ohranitve in pospeševanja svetlitev, ker gozdna odeja najbolj varuje mahovni sloj; torej produktivnost tal. Gozd vzdržuje sam sebe.	Dopustne strogo gojitvene prebiralne sečnje v nitve in pospeševanja med skalam.	V primeru potrebe s smrekovimi sadikami, katere je saditi v spranje pospeševanja med skalam.

VIII. PREDLOGI ZA GOSPODARSKO UREDITEV IN

NAVODILA ZA GOZDNO-GOJITVENE UKREPE

DR. ING. V. TREGUBOV

Predlogi za gospodarsko razdelitev in navodila za gozdno-
gojitvene ukrepe

Stanje gozdnih sestojev na področju revirja Nanos se v primerjavi s stanjem v sosednjih revirjih Hrušica in Logatec bistveno razlikuje, ker so bili načini in lokalizacija sečenj v nedavni preteklosti povsem drugačni. Kot posledica takega postopanja z gozdovi so nastale značilne sestojne oblike, ki jih kakor bomo videli pozneje, srečamo med gozdovi vseh sosednjih revirjev samo v revirju Nanos. Da bi boljše razumeli kakor so te sestojne oblike nastale, bo treba naknadno analizirati prejšnje načine gospodarjenja s temi gozdovi.

Iz razpoložljivih podatkov iz preteklosti se da ugotoviti da so bile sečnje v prvi četrtini tega stoletja razmeroma zmerne, nato pa zelo močne. Številke o povprečnih letnih posekih v dobi med 1912 in 1924 :

iglavcev 3613 m³ listavcev 1037 v dobi od 1925 do 1924
iglavcev 7887 m³ listavcev 2151 v dobi od 1934 do 1944
iglavcev 6280 m³ listavcev 1304 m³ v dobi od 1945 do 1952
iglavcev 6914 m³ listavcev 985 m³ v dobi od 1953 do 1960
iglavcev 3320 m³ listavcev 2447 m³

Maksimalni letni posek je zabeležen leta 1934 :

iglavcev 10119 m³ listavcev 1200 m³

in leta 1949:

iglavcev 10328 m³ listavcev 774 m³

Za zadnje razdobje je določen naslednji etat :

iglavcev 2700 m³ listavcev 2700 m³

Za isto dobo je določen prirastek znašal :

iglavcev 6300 m³ listavcev 1300 m³

V istih razdobjih se je lesna zaloga gibala takole :

leta 1911	je bilo	iglavcev 172 m ³ /ha	listavcev 49 m ³ /ha	- skupaj	221 m ³ /ha
leta 1924	"	" 223 m ³ /ha	" 61 m ³ /ha	- "	283 m ³ /ha
leta 1934	"	" 185 m ³ /ha	" 49 m ³ /ha	- "	234 m ³ /ha
leta 1952	"	" 176 m ³ /ha	" 56 m ³ /ha	- "	232 m ³ /ha

Kako se je višina lesne zaloge odražala na tekoči periodični prirastek vidimo iz gibanja prirastka ugotovljenega po kontrolni metodi :

v dobi od 1.1911 do 1.1924	iglavcev 6.38 + listavcev 1.89	skupaj 8.27 m ³ /ha
" 1.1925 do 1.1934	" 4.26 + " 0,44	" 4.92 m ³ /ha
" 1.1935 do 1.1952	" 5.35 + " 1.44	" 6.79 m ³ /ha

Iz teh splošnih podatkov se da zaključiti da so v periodi 1925-1934 in v povojnem času bili zelo močni poseki, ki so bili največji leta 1934 in 1949. Tedaj so sekali predvsem iglavce. Lesne zaloge so glede na rastišča na splošno prenizke, z ozirom na take zaloge je prirastek še zelo dober. Iz zgoraj navedenih podatkov se vidi, da je bil prirastek največji prav v tisti periodi, ko so manj sekali in je lesna zaloga naraščala, torej od leta 1911 do leta 1924.

Nedvomno bi se prirastek znatno zvišal, če bi imeli večjo lesno zalogo, kar bomo niže tudi dokazali.

Po močnih sečnjah iglavcev je lesna zaloga listavcev, oziroma bukve, vedno naraščala, kar ni v prid kvaliteti lesne produkcije, saj je bukov les manj vreden kot les iglavcev, obenem pa je odstotni prirastek bukve na splošno nižji od odstotnega prirastka iglavcev. Torej na splošno se je dohodnost tega gozda v primerjavi s prejšnjim stanjem znižala.

Da dobimo boljši pregled v razvojno dinamiko sestojev v tem revirju pogledjmo kakšna je sedanja sestava in struktura gozdnih sestojev v posameznih odsekih, ki so bolj ali manj enotni glede gozdnega tipa.

Vzamemo področje, ki obsega jugo-zahodno ekspozicijo in se spušča do dna doline ter zajema dno te doline, sloni pa ob svoji severo-vzhodni meji na meji revirja Hrušice. V svoji mozaičnosti gozdnih tipov, je vseeno bolj ali manj enoten, čeprav tam glavni tip Abieti-Fagetum omphalodetosum prekinja tip Neckero-Abietetum, v vlažnih kotanjah pa tip Abieti-Fagetum scopolietosum. V to področje spadajo oddelki 1, 2, 3, 8, 9 in 10 a. Sestoji v teh oddelkih imajo precej visoko lesno zalogo iglavcev, ki pa odlično priraščajo. Kot demonstrativni primer navedemo odsek 3 c s površino 21.08 ha, kjer je lesna bila/zaloga iglavcev leta 1952 366 m³/ha, listavcev 47 m³/ha skupaj 413 m³/ha; pri tem je bil prirastek 12 m³/ha iglavcev in 1 m³/ha listavcev torej skupaj 13 m³/ha. Glede gozdnih tipov obsega ta odsek predvsem Abieti-Fagetum omphalodetosum, nato Neckero-Abietetum in še nekaj Abieti-Fagetum scopolietosum. To bi nakazovalo povprečno dobre rastiščne razmere, katere na splošno vladajo v vsem revirju. Glede oblike in strukture spadajo ti sestoji v nepravilno prebiralne, ki imajo bolj enomerno strukturo, pri čemer so drevesa precej velikih dimenzij okrog 40 cm. srednjega premera, so visoka in polnolesna, med njimi močno prevladujejo jelke. V grmovnem sloju sta predvsem bukev in leska, nekaj

je smreke, jelov podmladek je skoraj povsem odsoten. Omenjeni odsek ni osamljen, gozd ima tako velik prirastek še v drugem velikem odseku 2 b - 15.06 ha, njegov večji del spada v Abieti-Fagetum omphalodetosum, ima lesno zalogo okr. 350 m³/ha in prirastek 11 m³/ha tako tudi odsek 2 f z 27.08 ha površine. Celotno, zgoraj omenjeno področje ima sestoj z 280-320 m³/ha in prirastek 8-9 m³/ha ter strukturo sestoja podobno odseku 3 c, samo da so bolj redki, oziroma z večjimi jasami. Lahko rečemo, da je to področje glede strukture, razvoja in oblike precej enotno.

Drugi del tega revirja obsega pobočje Nanosa oziroma njegovo severo-vzhodno ekspozicijo. Tu je lega bolj strma v primerjavi s prej opisano lego; tudi teren je bolj kamnit. Prav na tem pobočju so bile izvedene najmočnejše sečnje v periodi 1925 - 1934, to se še sedaj vidi po številnih panjih iglavcev. Verjetno je bila ta koncentrirana sečnja izvedena prav tam zaradi ugodnih prometnih naprav; tedaj so bile že tam zgrajene ceste. Zlasti so bili posekani gozdovi nad cesto, zaradi lažjega spravila lesa. Pred temi poseki je bil tam močan gozd iglavcev, sodeč po številnih starih panjih. Po teh sečnjah se je razvil gost bukov podmladek deloma panjevec, deloma semenovec in sedaj se je razvil v mnogih primerih mlad bukov gozd - letvenjak. Na tem pobočju so taki gozdovi predvsem v oddelkih 4, 5, 6 in 7, pa tudi v 11 in 12. V mnogih primerih spadajo taki sestoji v gozdni tip Abieti-Fagetum mercurialetosum. Toda pogosto se take sestoji pojavljajo tudi na rastiščih z gozdnim tipom Weckero-Abietetum; namreč po močnih prevetlitvah, ki so nastale po golosečnjah je nastopilo razkrajanje debelega humoznega sloja, nakopičenega v prejšnjih iglastih gozdovih in so nastali ugodni pogoji za naselitev bukovega mlaja. Tako imamo sedaj redke preostale jelove semenjake, spodaj pa gost bukov mlaj. Lesna zaloga je zelo nizka povprečno pod 200 m³/ha tudi prirastek je slab 4-6 m³/ha.

V višjih legah, torej na glavnem grebenu in na vrhovih Bukovec 1258 m Volčji vrh in Stefanov vrh 1114 m so starejše sestoji, kjer prevladujejo listavci, bukev in javor in ki spadajo predvsem v Ulmo-Aceretum lunarietosum in Abieti-Fagetum festucetosum, a to so odseki 5 d, e, 6 a, b, d, f, 12 b, c, d, e in f. Prav tam, kjer je gozdni tip Ulmo-Aceretum lunarietosum, a to so odseki 5 a, 12 c in d, je lesna zaloga precej visoka 312 do 375 m³/ha pa tudi prirastek je zadovoljiv. Glede na visoke nadmorske višine 7 do 10 m³/ha letno.

Razdelitev na dve področji, ki smo ju spredaj navedli bo tudi služila kot predlog za ločitev dveh obratovalnih razredov. Dalo bi se izločiti še en višinski obratovalni razred z listavci.

V naslednjem bomo opisali način gospodarjenja z gozdovi, ki ga predlagamo za vsak obratovalni razred, na osnovi preučevanja gozdnega tipa, njegovega razvoja in stanja sestoja in izvedenih zaključkov o najprimernejši gojitveni tehniki, ki bi zagotovila najboljšo in najracionalnejšo izrabo zemljišča, oziroma rastišča. Torej izhodna točka je gozdni tip.

Da bi razumeli kako je nastala sedanja oblika gozdnih sestojev v posameznih odsekih na terenu, torej rastiščne pogoje, uspeh rasti posameznih drevesnih vrst, strukturo in razvoj sestoja, bo treba primerjati priloženo karto gozdnih tipov z opisom gozdnih sestojev v posameznem odseku. Zaradi neenotnosti posameznih odsekov glede na gozdni tip moramo vzeti kot vzorčne odseke predvsem tiste, ki so na karti gozdnih tipov najbolj enotni, oziroma zajemajo isti gozdni tip. Take enotne odseke bo treba bolj natančno analizirati. Šele po tem bo mogoče priti do praktičnih zaključkov glede izbire najbolj primerne načina gospodarjenja z gozdovi posameznih gozdnih tipov. V nadaljnjem razlaganju se bomo držali gozdnih tipov v okviru predloženih mej obratovalnih razredov.

Obfattovalni razred A, bi vseboval oddelke 1, 2, 3, 8, 9 in 10 a. Tam so v glavnem zastopani naslednji trije gozdni tipi :

- Abieti-Fagetum omphalodetosum - jelov - bukov gozd s pomladansko torilnico
- Abieti-Fagetum scopolietosum in jelov bukov gozd s kranjsko krhliko in
- Neckero-Abietetum - gozd iglavcev z mahovi.

Struktura gozdnih sestojev je enomerna ali nepravilna prebiralna, ki teži k enomerni strukturi iglavcev, bukev je v drugi-podstojni etaži.

Osnovni tip za to področje je Abieti-Fagetum omphalodetosum in njegova varianta z Galium rotundifolium /glej opis spredaj/. To so gozdovi, kjer ima jelka najboljšo rast in visok prirastek. Sedanji bolj ali manj enomerni sestoj ima dober prirastek, nima pa pod starejšimi drevesi podmladka iglavcev, zarast je v mnogih primerih nezadostna, obstojajo zatravljene nepogozdene jase. Vprašanje je, kako bo treba gospodariti s k takimi gozdovi ?

Odgovor je naslednji : sedanji sestoji niso toliko stari, da bi obstajala nujnost njihovega skorajšnjega realiziranja. Jelova drevesa se lahko še dalj časa lepo razvijajo in dobro priraščajo. Zato se predlaga, da se vrši neke vrste gojitvena redčenja ali prebiranja, obenem pa pogozduje jase, oziroma nastale luknje ; predvidoma bo treba v bodočnosti širiti take luknje, pri tem reševati in gojiti jelov in smrekov podmladek, zatiratibukev in lesko. Na jasah po dobri pripravi tal oziroma v pripravljene jamice za saditev smreke, je treba saditi dobre 3 ali celo 4 letne močne smrekove sadike, ki se bodo izplačale, ker bo treba manj čistiti plevel. Vendar prvi dve leti bo treba dobro paziti in čistiti plevel okrog smrekovih sadik. Primeri kjer ta gozd prevladuje so sledeči odseki : 2 b, c, 9 a, b, c, z odličnim prirastkom okrog 9 - 10 m³/ha.

Drugi gozdni tip Abieti-Fagetum scopolietosum jelov-bukov gozd s kranjsko buniko, je bolj vlažen v primerjavi s predhodnim gozdnim tipom. Fizognomski je to mešan gozd jelke in bukve s posameznimi javorji. Gozd je tučaj dvoetažne oblike, zgoraj je jelka, spodaj je gozd bukov mlač z lesko, vmes pa precejšnje jase, zaraščene z visokimi zelišči, kar nakazuje dobra vlažna tla. Gojitvena in pogozdovalna tehnika je ista kakor pri predhodnem tipu. Razen jelke bi sigurno dobro uspevala duglazija, samo ji preti nevarnost zaradi divjadi.

V kotlinah in vrtačah se pojavlja še drug gozdni tip : Ulmo-Aceretum gozd javora, bresta in bukve. Gojitvena tehnika je ista kakor v predhodnem tipu.

Tretji gozdni tip, ki pokriva na tem področju znatne površine je Neckero-Abietetum, jelov gozd na velikih kamnih prekritih z mahovi. Zanačaj tega gozda na tem področju se nekoliko razlikuje od gozdov istega tipa v sosednjih revirjih, to pa zato, ker ležijo ti gozdovi na blagem pobočju brez izrazitih grebenčkov. Vendar je teren izredno mozaičen in ga je nemogoče predočiti na karti v merilu 1 : 10.000, tako da so mestoma, kjer je označen na karti Neckero-Abietetum večkrat tam tudi majhni vložki drugih tipov, napr. Abieti-Fagetum omphalodetosum ali pa Abieti-Fagetum mercurialialetosum. Zelo pogosti so prehodi med tema dvema tipoma, tako da ju je večkrat zelo težko ločiti. Torej na splošno Neckero-Abietetum tukaj ni tako tipičen in ostro omejen, kakor n.pr. v revirju Logatec. Tudi tu so bile sečnje iste narave kakor v predhodnih tipih in je struktura podobna, namreč v nadstojni etaži so bolj ali manj enomerna jelova drevesa, vendar manj pravilne enomerne strukture, bolj nepravilno prebiralne. Spodaj je več podmladka iglastega drevja, manj bukve in leske, pač pa se mestoma pojavlja kranjska krhlika Rhamnus carniolica. V tem gozdnem tipu bomo izvajali sečnje na drug način kakor v predhodnih gozdnih tipih, bomo namreč težili k prebiralni strukturi, pa naj bo to v začetku nepravilno prebiralna. Pomlajevanje iglavcev je tu mnogo lažje, treba bo samo pravilno in previdno odpirati in reševati že obstoječ podmladek. Sečnje morajo biti & tudi previdne

zaradi varovanja tal in varovanja mahovnega sloja na tleh, glavni pogoj za produktivnost tal.

Obratovalni razred H zajema severo-vzhodno strmo pobočje Nanosa z najvišjim vrhom Bukovcem 1258 m pa sega do dna doline 650 m, vsebuje oddelke 4,5,6,7,11, 12 in lo b,c,d,e. Glede gozdnih tipov je precej pester.

Navedemo glavne tipe :

Abieti-Fagetum festucetosum

jelov bukov gozd z gozdno bilnico

Abieti-Fagetum mercurialetosum

jelov bukov gozd z golščem

Abieti-Fagetum homogynetosum

jelov bukov gozd s planiščkom

Neckero-Abietetum - jelov gozd z mahovi .

Osnovni gozdni tip bi tu moral biti Abieti-Fagetum omphalodetosum, jelkov-bukov gozd s pomladansko torilnico, vendar je ta lokaliziran samo v spodnjem delu pobočja, predvsem v odsekih 4 a, t, in nekaj v 7 b, c, d. Više prehaja v Abieti-Fagetum festucetosum, kar se tam pojavlja kot popolnoma razvit gozd, ali pa kot degradacija osnovnega gozda Abieti-Fagetum omphalodetosum. Na istem področju je tudi tretji gozdni tipki pokriva velike površine in je gospodarsko zelo važen : Abieti-Fagetum mercurialetosum, znač klen je za še slabše rastiščne razmere : plitva kamnita tla. Ta tip se tudi pojavlja kot naravna razvojna oblika ali pa kot degradacijski stadij Abieti-Fagetum festucetosum, ali pa Neckero-Abietetum. Pri vseh teh gozdnih tipih imamo isto sestojno obliko, namreč gost mlad bukov letvenjak ali pa še manj razvit bukov sestoj, nad njim pa nekaj razmetanih starih jelk. Kakor je opisano v predhodnem poglavju niso imele zaradi povoljnih klimatskih razmer zelo močne sečnje izvedene pred tridesetimi leti tako hudih posledic glede poslabšanja tal, kakor bi se moglo pričakovati. Sedanja lesna zaloga takih sestojev je nezadostna, navadno manj kot 200 m³/ha, prirastek je tudi slab od 3 do 6 m³/ha. Dokazano pa je, da je pred temi golosečnjami tam rasel močan gozd, kjer so prevladovali iglavci. Vsekakor je sedanja sestojna oblika nezadovoljiva. Nastane torej vprašanje : ali bomo naprej gojili bukove sestoje kot enodobne gozdove /izvajali čiščenja in redčenja/, ali pa izvedli spremembo teh sestojev - konverzij s tem, da bi sistematsko vnašali glavce potom umetne saditve, pri čemer bi š prišla v poštev predvsem smreka. Odgovor je naslednji : v določenih primerih, ko so bukovi sestoji na slabih rastiščih, oziroma ko spadajo v gozdni tip Abieti-Fagetum mercuriale-
tosum a so ti čisti bukovi sestoji dobro zaraščeni, tedaj bomo pustili bukve in jih

pravilno gojili kot enodobne sestoje. V primeru, ko imamo take bukove sestoje na bolj-
ših rastiščih, torej na terenih z Abieti-Fagetum festucetosum, Abieti-Fagetum omphalo-
detosum in Abieti-Fagetum homogynetosum, tedaj se bomo odločili za gojenje iglavcev, na-
ravno ali umetno zasajenih. V teh tipih je vedno nekaj jelovega ali smrekovega podmladka,
ta podmladek je treba v prvi vrsti skrbno reševati, nato je treba pogozditi jase in šele
potem širiti take jase in saditi močne smrekove sadike, ali pa sekati bukev v luknjah
in saditi smreko. Seveda to ne smemo izvajati šatklonski, ampak se je treba prilagajati
terenskim in rastiščnim prilikam. Pri vseh sečnjah je treba sistematski pospeševati iglav-
ce na račun bukve.

Navedeni gozdni tipi asociacije Abieti-Fagetum so mozaično prepleteni
z iglastimi gozdovi Neckerc-Abietetum, ki so na skalah prekritih z mahom. Sedaj so mnogi
taki gozdovi preveč presvetleni, zaradi česar je nastopilo poslabšanje tal n.pr. v odseku
4 c, tudi zadnja sečnja leta 1961 v oddelku 11 je bila premačna. Sedaj je težko popravi-
ti napravljene napake, vendar je treba v prihodnosti vsekakor bolj previdno sekati na
kamnitih površinah prekritih s tem tipom, ker v nasprotnem primeru lahko povzročimo takš-
na poslabšanja rastiščnih razmer, ki se ne bodo mogle popraviti tekom stoletij. Treba se
je zavedati, da so tla pod gozdnim tipom Neckerc-Abietetum zelo občutljiva za naglo pre-
svetlitev in v tem primeru hitro degradirajo. Tam so iglasti gozdovi, ki glede na zelo
kamnit teren dobro priraščajo in ker je velikega pomena odlično varujejo plodnost tal.
Tu je treba vsekakor obdržati in gojiti obstoječ gozdni tip. Torej izvajati je treba pre-
vidne prebiralne sečnje gojitveno-varovalnega značaja. Tu moramo predvsem pomagati naravi.
S prebiralno sečnjo bi bilo treba natančno gojiti drevesa in skupine dreves predvsem
upoštevajoč konkretne terenske razmere. Sekati je treba taka drevesa, ki motijo razvoj
iglastega drevja in ki niso potrebna za zavarovanje tal in podmladka.

Ostane še eno vprašanje, ali je potrebno izločiti še en obratovalni raz-
red v katerega bi bili vključeni višinski gozdovi, kjer naravno močno prevladujejo listav-
ci, oziroma bukev in javor. To je gozdni tip Acer-Fagetum lunarietosum, zelo podoben tipu
Ulmo-Aceretum lunarietosum, vendar je poseben gozdni tip, kateremu odgovarjajo tudi poseb-
na rastišča, lege in klima. Najbolj tipični so odseki 5 d, 12 c, d, e, njim bi mogli pri-
ključiti še odseke, ki morda ne spadajo v Ulmo-Aceretum vendar tudi tam listavci prevla-
dujejo; to so sledeči odseki: 5 c, e, 6 a, b, d, 12 b, f. Mnenja sem, da v sedanji fazi
razvoja del pri urejevanju teh gozdov nima smisla ločiti ta tretji obratovalni razred in
lahko priključimo te odseke obratovalnem razredu B, saj glede gojitvenih ukrepov ne bo ve-
lika razlike, isti principi prav za prav veljajo za celo to pobočje.

Na koncu želim poudariti naslednji splošni zaključek : V revirju Nanos je prenizka lesna zaloga in če želimo zvišati prirastek, moramo zvišati lesno zalogo. Na drugi strani je treba sistematski začeti s spremembo nekaterih sestojev, pri tem bo padlo precej lesnega materiala, ki bo zadostoval za dosego etata. Višina zadnjega etata znaša :

iglavcev 2700 m³ listavcev 2700 m³

V letu 1962 znaša predvidena sečnja :

iglavcev 1000 m³, listavcev pa toliko kolikor bo izpadlo po izvedenih sečnjah ⁱⁿ meliorativnih delih. Zdi se mi, da je to zelo primerno, ker je listavcev veliko preveč.

Razdelitev na obratovalne razrede ne smemo strogo pojmovati, kadar izvajamo gozdno-gojitvene ukrepe, ker so meje odsekov umetne in posamezni odseki niso enotni glede na gozdne tipe, pač pa so zelo mozaične. Torej ni se treba držati točnih sedanjih mej odsekov pri izvajanju gozdno-gojitvenih ukrepov, ampak moramo upoštevati predvsem resnično stanje sestojaja ; bilo bi nesmiselno samo zaradi umetne meje uvajati tak način gospodarjenja, ki ne bi ustrezal dotičnemu sestoju. V tem primeru bo zelo koristno služila karta gozdnih tipov, katero mora odgovorni strokovnjak, gojitelj, izvajalec načrta vsekakor upoštevati. Gozdarski strokovnjak, ki bo zadolžen z izdelavo gojitvenega načrta, kakor tudi tisti, ki bo ta načrt neposredno izvajal na terenu, morata imeti dobre izkušnje, in morata biti visoko kvalificirana strokovnjaka, ker bodo taka dela zahtevala veliko znanja, natančnosti in razumevanja razvojno vegetacijskih procesov.

V prilogi predlagamo nekoliko spremenjene meje odsekov glede na gozdne tipe in sestojaje. Pri tem je bil glavni cilj dobiti bolj enotne odseke glede na rastiščne pogoje. Če bo ta predlog osvojen in bodo po njem popravljene tudi meje odsekov, bom moral strokovnjak, ki bo te meje označeval na terenu dobro poznati gozdne tipe, da jih bo lahko dobro razločeval in jim sledil na samem terenu. Večkrat bo treba tudi to novo mejo popraviti ali zaokrožiti glede na konkretne terenske razmere. Predložena meja odsekov nikakor ne sme biti togo vzeta.

IX. IZKAZ POVRŠIN GOZDNIH
TIPOV PO ODSEKIH

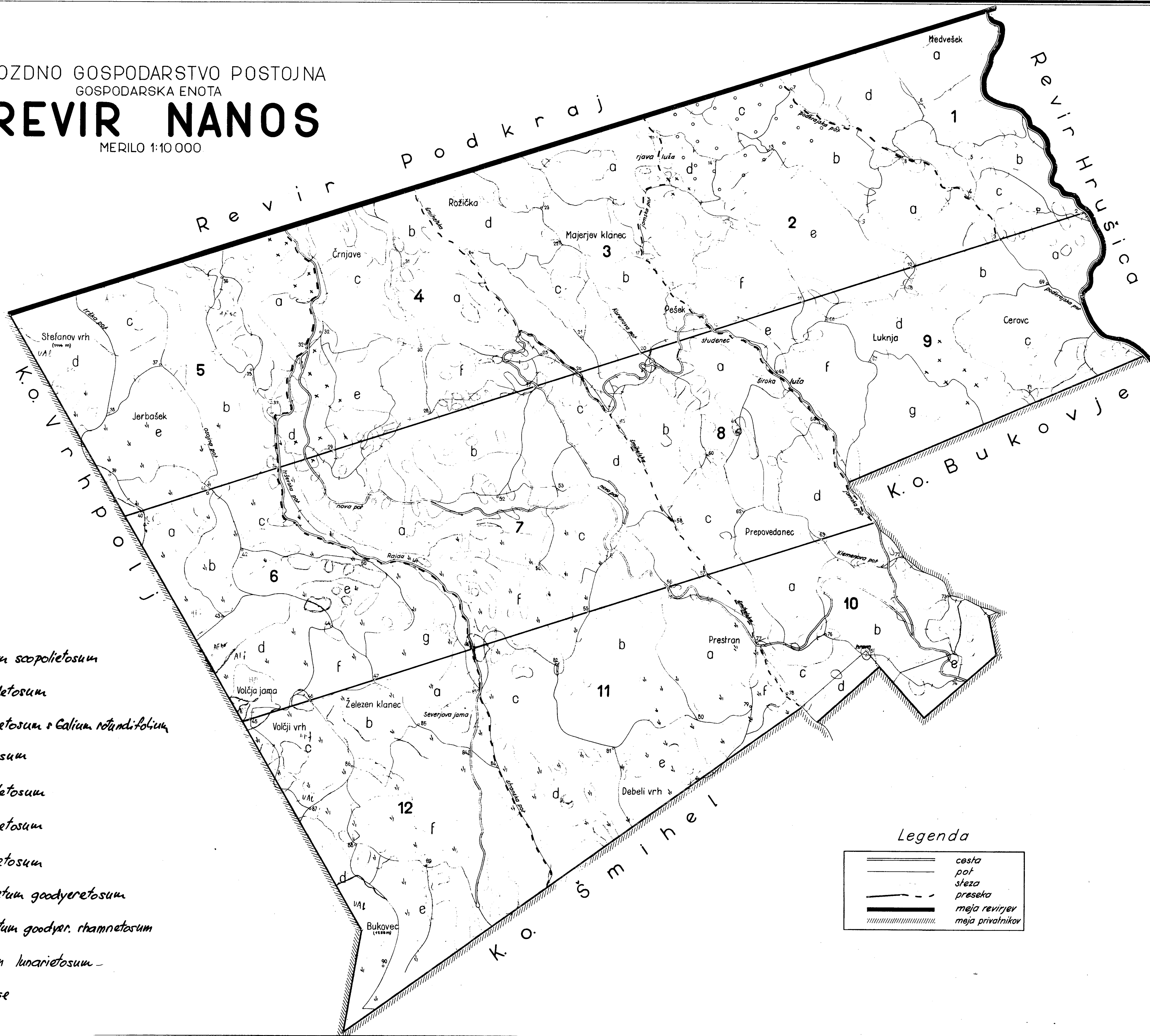
O d s e k	A.F. omphalo- detosum	A.F. festu- cetosum	A.F. mercu- rialetosum	A.F. homogy- netosum	A.F. lycopo- dietosum	A.F. scopo- lietosum	Ulmo-Aceretum	Mykero- Abietetum	T r a v n i - k i	Celotna površina odseka
1 a						11.50	1.00	2.40		14.90
b	13.00					2.00	0.14	3.00	0.40	18.54
c	3.00		0.50		0.20	0.50	0.80	2.00	0.18	7.18
d	5.80					6.00	0.15	8.00	0.20	20.15
2 a	6.50					2.00	0.70	8.00	0.42	18.42
b	12.00					0.50		2.50	0.06	15.06
c	5.00							0.50	0.39	5.89
d	9.00					0.50	0.20	1.00	0.10	10.80
e	12.50					6.50	0.20	9.00	0.88	29.08
f	2.00		4.50			6.50	1.00	13.00	0.20	27.20
3 a	4.00					5.00	0.50	5.50	0.25	15.25
b	7.00					7.00		7.60	0.10	21.70
c	9.00					3.00		9.50	0.27	21.77
d	3.50		1.00			2.00		14.00	0.40	20.90
4 a	5.00		1.00			4.50		5.00	0.30	15.80
b	1.20		0.70			2.50	0.30	2.80	0.20	7.70
c	1.50		5.50			3.50	0.55	10.80		21.85
d		0.50	2.00					1.50	0.05	4.05
e			6.50				0.28	16.50		23.28
f	8.00					1.00	1.00	2.00	0.15	12.15
5 a			7.00			2.40	0.15	11.00		20.55
b		1.50	13.50	3.50		5.50	0.50	8.50	0.15	33.15
c			3.20	7.50			0.30	1.50		12.30
d		5.00	4.45	3.00			2.50	1.50		16.45
e		10.70	9.00	1.00			3.00	0.20	0.08	23.98
6 a		6.20	2.50	3.50				0.30	0.20	12.70
b		6.00	0.40	1.00				0.20		7.60
c		9.00	0.80				0.20	2.00	0.45	12.45
d		9.50	2.50	6.50			1.64	0.50		20.64
e		8.50		6.50			0.60	3.00		18.60
f		5.00					0.64	0.50		6.14
g		7.50						3.50		11.10
7 a		9.00	14.00					6.00		29.20
b	6.50		11.50				0.19	11.00		29.19
c	2.00		4.50					7.55		14.05
d	7.00					3.00	0.50	8.50	0.40	19.40
e		6.40					0.10	8.00		14.50
f		12.00		0.55				7.00		19.55
8 a					0.20	7.50	0.10	8.17	0.07	16.04
b	3.00					5.50	0.20	11.00		19.70
c	0.40					3.50	0.50	12.00	0.05	16.45
d			1.00			7.50	1.60	15.50		25.60

O d s e k	A.F. omphalo- detosum	A.F. festu- cetosum	A.F. merou- rialetosum	A.F. homogy- netosum	A.F. lycopo- dietetosum	A.F. scopo- lietosum	Ulmo-Aceretum	Neckero- Abietetum	T r a v n i k i	Celotna površina odseka
9 a	8.00		0.18		0.10	1.30	0.10	1.00		10.68
b	5.50		0.50		0.05	2.50		0.50		9.05
c	17.00		2.50			1.00	0.50	3.00	0.50	24.50
d	7.00		1.00			2.50	0.60	10.50		21.60
e	4.00					2.50	0.25	2.00		8.75
f	2.50					1.00	0.35	11.00		14.85
g	1.50						0.50	16.50	0.10	18.60
10 a	7.00					7.00	0.50	18.50	0.25	33.25
b	3.30					2.00		5.90		11.20
c	0.60					3.00		4.00		7.66
d						0.50		3.00		3.50
e						8.00	0.40	1.00		9.40
11 a		6.50				0.50	0.50	11.50	0.20	19.20
b	3.00	0.90						23.00		26.90
c		5.00		1.00			0.40	11.00		17.40
d		7.00		4.00			0.50	14.00	0.06	25.56
e		8.50					0.20	7.80	0.19	16.69
f		4.00				0.50	0.50	0.09		5.09
12 a		8.00		1.50			0.50	4.00	0.30	13.30
b		7.50		3.00			0.50	0.16		11.16
c		9.00	2.20				3.00			14.20
d		6.29	3.00				6.00			15.29
e		10.00	3.00	5.50			0.50	2.00	0.60	21.60
f		15.00		16.50			1.00	9.00	0.76	42.26
	186.30	186.49	109.03	64.55	0.55	131.70	36.34	411.47	9.27	1133.70

GOZDNO GOSPODARSTVO POSTOJNA
GOSPODARSKA ENOTA

REVIR NANOS

MERILO 1:10 000

- Abieti-Fagetum scopuletosum*
- A.-F. omphalodetosum*
- A.-F. omphalodetosum* s *Galium rotundifolium*
- A.-F. festucetosum*
- A.-F. mercurialeetosum*
- A.-F. homogynetosum*
- A.-F. lycopodietosum*
- Neckero-Abietetum goodyeretosum*
- Neckero-Abietetum goodyer. rhamnietosum*
- Ulm - Aceretum lunarietosum*
- Travniki in jase*

Legenda

	<i>cesta</i>
	<i>pot</i>
	<i>sleza</i>
	<i>preseka</i>
	<i>meja revirjev</i>
	<i>meja privatnikov</i>

50

REVIR NANOS

M 1:10 000

PREDLAGANE MEJE ODSEKOV

